Ушбу сонда:

2 ОЗОДАЛИК ОСТОНАДАН БОШЛАНАДИ

3 САНАТОРИЙЛАР ИШИДАН МАМНУНМИСИЗ?

4 МАЙДОНДА ҚИРҚ ЁШДАН ОШГАНЛАР

ISHONCH

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

1999 йил 28 апрел, чоршанба №50 (697)

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

ТИНЧЛИК, БАРҚАРОРЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДА

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Америка Қўшма Штатларига сафари ниҳоясига етди. Уч кунлик ташриф давомида давлатимиз раҳбари НАТОнинг 50 йиллигига бағишлаб ўтказилган тадбир доирасида бўлиб ўтган Евроатлантика ҳамкорлик кенгашининг ялпи мажлисида иштирок этди, АҚШнинг раҳбар доиралари вакиллари билан музокаралар ўтказди, турли йирик халқаро ташкилотлар вакиллари билан учрашди. Президент сафардан қайтаётиб, журналистларга берган интервьюсида Ўзбекистон жамики тараққийпарвар давлатлар ва ташкилотлар, шу жумладан АҚШ ҳамда НАТО билан ҳам тинчлик, барқарорлик ва тараққиёт йўлида ўзаро тенг манфаатли ҳамкорлик қилиш, дўст бўлиш тарафдори эканини таъкидлади. Дўстлик дегани эса оғалик ёки инилик даъвосини суриш эмас, балки бир-бирини тушуниш, бир-бирига кўмаклашиш ва ўзаро тенг ҳамкорликдир. Президент Ислом Каримовнинг АҚШга сафари айни муддаога эришиш йўлида мамлакатимиз учун, унинг эртанги куни учун муҳим аҳамият касб этади.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг АҚШга ташрифи ҳақида гап кетганда, аввало унинг учта муҳим жиҳатига тўхталиб ўтиш керак бўлади. Бинобарин, айни шу жиҳатлар мазкур сафарнинг моҳиятини очиб беради. Аввало, ташрифнинг бош сабаби - НАТО саммити ва ушбу тадбир асносида Ўзбекистон-НАТО муносабатлари ҳақида. Маълумки, Ўзбекистон НАТОнинг «Тинчлик йўлида ҳамкорлик» дастурининг фаол иштирокчиси саналади. Дастур асосидаги ўзаро мулоқот эса ҳарбий-ўқув машқлари доирасида кечаяпти. Лекин биз кўзлаган мақсад НАТОга аъзо бўлиш эмас. Бунинг иккита сабабини айтиб ўтишимиз мумкин. Биринчидан, Ўзбекистон ташқи сиёсатининг устувор тамойилларидан бири ҳеч қандай ҳарбий блокларга аъзо бўлмасликдир. Президент Ислом Каримов бу масалани янада содда қилиб тушунтириб айтдики, бирорта ўзбек аскари ўз мамлакатимиз чегаралари ҳудудидан ташқарига бориб, ҳар хил можароларда иштирок этмайди. Иккинчидан, Ўзбекистоннинг бугунги сиёсий-жўғрофий ҳолати ҳам бирор бир ҳарбий блокка кириш амалига тўғри келмайди. Яъниким, мабодо шунга амал қилинадиган бўлса, бу минтақадаги хавфсизлик мувозанатига путур етказиб қўйиши мумкин. Гарчанд минтақамиздаги айрим давлатлар ўз саъй-ҳаракатлари билан минтақа хавфсизлигига раҳна солаётган бўлса-да, Ўзбекистон раҳбарияти буларга қарши ҳаракат қилмаслигини очиқ-ойдин маълум қилган. Аксинча, бизнинг мақсадимиз минтақамизда тинчлик ва барқарорлик бўлишини, халқимизнинг ҳақиқий эркин ва фаровон ҳаётга эришишини таъминлашдир. Бу борада нафақат Ўрта Осиё, балки бутун Осиё минтақаси давлатлари ичида энг кўп жон куйдираётган мамлакат Ўзбекистон, десак муболаға ҳам, нокамтарлик ҳам бўлмайди. Ўзбекистон-НАТО муносабатларининг асл моҳияти ҳам шу - давлатимизнинг хавфсизлиги ва тинчлигини таъминлаш қолаверса минтақада барқарорликни қарор топтириш учун шарт-шароитни имкон қадар кенгайтириш ва мустаҳкамлашдан иборат.

Бугунги кунда дунёдаги 19 мамлакат НАТОнинг тўлақонли аъзоси саналади, қирққа яқин давлат ушбу алянс билан ҳамкорлик қилади. Мазкур Шимолий алянс билан, НАТОга аъзо ҳамда унга шерик давлатлар билан ҳамкорликни ривожлантириш Ўзбекистон учун жуда муҳим. Ислом Каримов Евроатлантика ҳамкорлик кенгашининг ялпи мажлисида сўзга чиқиб, Ўрта Осиё минтақасида тинчлик ва барқарорликни сақлаш учун зарур омилларга алоҳида тўхталиб ўтди. Аввало, йигирма йилдан бери давом этиб келаётган ва минтақа хавфсизлигига катта таҳдид солаётган афғон можаросини тинч йўл билан ҳал этиш. Шу ўринда бир фикрни айтиш жоиздир. Агар Европанинг бирор бир нуқтасида кичкинагина жанжал чиқсаю уч-тўрт киши қурбон бўлса, масала дарров жаҳоншумул аҳамият касб этади. Ҳолбуки, Афғонистонда кунига юзлаб одамлар уруш туфайли ҳалок бўлаётгани жаҳон аҳлида унчалик ҳам катта ташвиш туғдирмаётгани ажабланарли. Фикримизча, бунинг сабаби жаҳон хавфсизлик тизимида мувозанат йўқлигидадир. Ўзбекистоннинг, қолаверса бошқа давлатларнинг ҳам НАТО билан ҳамкорликни янада ривожлантиришга интилаётгани айни мувозанатни таъминлашга хизмат қилиши шубҳасиз. Негаки, биз истаймизми, йўқми, бугунги кунда НАТО дунёдаги ҳар қандай зўравонликка ҳарбий ва сиёсий жиҳатдан қарши тура оладиган ягона ташкилот бўлиб қолаяпти. Хусусан, Босния воқеалари НАТОнинг дунё учун кераклигини аниқ-тиниқ исбот қилган эди.

Иккинчидан, ядро қуролига эга давлатлар сонининг кўпайишига йўл қўймаслик зарур. Негаки, кейинги вақтда Жанубий Осиёда ўтказилган ядро синовлари кишини ташвишга солади. Учинчидан эса, минтақада диний экстремизм ва фундаментализмнинг тарқалишига йўл қўймаслик лозим. Айтиш мумкинки, бугун айнан диний экстремизм ва фундаментализм ер юзидаги кўплаб урушлар, можароларга ҳаво бериб турибди. Тўртинчидан эса, терроризм ва зўравонлик, қурол-яроғ ҳамда наркотик моддалар контрабандасига қарши ҳамкорликда курашни кучайтириш зарур. Айни шу масалаларда Ўзбекистон НАТОнинг ва унга шерик бошқа давлатларнинг кўмагига эҳтиёж сезади.

Бир сўз билан айтганда, НАТО бугунги кунда умуминсоний қадриятлар, демократия йўлида собит бораётган давлатларнинг хавфсизлиги ва барқарорлиги учун хизмат қиладиган халқаро институтдир. Бундан буёғига ушбу алянс ҳарбий эмас, балки кўпроқ сиёсий ташкилот сифатида обрў-эътибор қозонса, ажаб эмас. Ҳар ҳолда, ташкилот доирасида амалга оширилаётган ислоҳотлар, унинг келгуси асрдаги фаолиятига доир режалар шундан далолат беради.

Ташрифнинг яна бир муҳим жиҳати хусусида, яъни Ўзбекистон раҳбарининг халқаро ташкилотлар вакиллари билан бўлиб ўтган учрашувларига тўхталиб ўтсак. Қизиғи шундаки, илк учрашув Ислом Каримов ўтирган самолёт ҳали манзилга етиб бормасданоқ бўлиб ўтди. Яъни, давлатимиз раҳбари сафар чоғида Голландия пойтахти Амстердамда тўхтаб ўтди ва бу ерда Европа Иттифоқи Комиссияси Комиссари Ханс Ван Ден Брук билан учрашди. Учрашувда, асосан Ўзбекистон, қолаверса, Ўрта Осиё мамлакатларининг коммуникация имкониятларини кенгайтиришга хизмат қиладиган лойиҳаларнинг молиявий таъминоти билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди.

24 апрел куни Ўзбекистоннинг АҚШдаги элчихонасида Ўзбекистон, Грузия, Озарбойжон, Украина ва Молдова Президентларининг учрашуви бўлиб ўтди. Учрашув самараси ўлароқ, Грузия, Украина, Озарбойжон ҳамда Молдова ўртасидаги ҳамкорлик тузилмасига Ўзбекистон ҳам қўшилди. Демак, бундан буён бу тузилма ГУУАМ, деб юритилади. Ушбу тузилма ўзаро жўғрофий жойлашувга асосланган бўлиб, унинг асосий мақсади иштирокчи давлатлар ўртасидаги иқтисодий алоқаларни кенгайтириш, коммуникацияни ривожлантиришдир. Грузия, Украина, Озарбойжон ва Молдова давлат раҳбарларининг 1997 йил Страсбургда бўлиб ўтган учрашувида тузилган ушбу бирликнинг дастлабки келишуви Ғарбга қурол-яроғ тарқалишининг олдини олиш бўйича бўлган эса-да, ҳозирги кунга келиб унинг вазифалари сезиларли даражада кенгайди. Мазкур бирлик доирасида ҳамкорлик қилиш, бизга, айниқса, коммуникацияни ривожлантириш учун муҳим. Биламизки, транспорт коммуникацияси масаласи денгиз портларидан узоқда жойлашган Ўзбекистон учун стратегик аҳамиятга эга. Шу боисдан Ўзбекистон Буюк Ипак йўли, ТРАСЕКА доирасидаги ишларда фаол иштирок этаяпти.

Ислом Каримовнинг «Эксимбанк» президенти Ж.Ҳермон билан мулоқоти, шунингдек, Капитолийда Ўрта Осиё ҳамда Кавказ давлатлари раҳбарлари билан бирга АҚШ сенаторлари билан учрашуви ҳам ташрифнинг муҳим воқеаларидан бўлди. Шу ўринда, АҚШ сенаторлари билан бўлган учрашув ҳақида бироз тўхталиб ўтсак.

Сенатор Сэм Браунбэк учрашувни очар экан, айни вақтда АҚШ сенати «Буюк Ипак йўли - XX1 аср» номли қонун қабул қилишга чоғланаётганини маълум қилди. АҚШнинг Буюк Ипак йўлига қизиқаётгани хайрли, албатта. Табиий бир савол туғилади: нега Буюк Ипак йўли орадан икки минг йил ўтиб яна муҳим стратегик аҳамият касб этаяпти? Сабаб шуки, бугун бу йўлдан нафақат мазкур минтақа давлатлари, балки Европа мамлакатлари, шу жумладан АҚШ ҳам катта манфаат топиши мумкинлиги тобора яққолроқ намоён бўлаяпти. Давлатимиз раҳбари сенаторлар билан учрашувда сўзга чиқиб, йиғилганларнинг эътиборини Буюк Ипак йўлини ривожлантиришга қандай омиллар, кучлар халал бериши мумкин, деган масалага қаратди. Сир эмаски, айрим мамлакатлар Ўрта Осиё ва Кавказ давлатларининг Ғарбга томон янги алоқа коридорларига эга бўлишини хоҳламайди. Айниқса, мазкур минтақадаги нефт ва газни жаҳон бозорига чиқариш учун янги йўналишларнинг пайдо бўлаётгани уларнинг пайтавасига қурт тушираётир. Иккинчидан, диний экстремизм ва фундаментализмнинг мазкур минтақа мамлакатларида тарқалиши ва бунинг асносида юзага келадиган беқарорлик ҳам давлатларимизнинг ҳамкорлик йўлидаги саъй-ҳаракатларига путур етказиши мумкин. Учинчидан эса, айрим давлатлар ҳамон шовинистик кайфиятдан халос бўла олмаётгани билан боғлиқ. Улар минтақада ўз таъсирларини сақлаб қолиш учун турли амаллардан фойдаланяпти. Бу ҳаракат эса Буюк Ипак йўлини тиклаш, ўзаро интеграциялашув йўлидан бораётган давлатларнинг мақсадига зид. Ва ниҳоят, Осиёдаги айрим давлатлар ўз стратегик мақсадларини кўзлаб Буюк Ипак йўлининг тикланишига ва ривожланишига халал бериши мумкин. Шунинг учун бу ҳақда гап кетганда юқорида тилга олинган масалаларга алоҳида эътибор қаратиш керак бўлади.

Ўзбекистон Президентининг Жаҳон банки гуруҳи Президенти Ж.Вулфенсон, Халқаро валюта жамғармаси бошқарувчи директорининг ўринбосари Ш.Сугисаки билан олиб борган музокаралари ҳам ғоят самарали бўлди.

Ниҳоят, сафарнинг яна бир муҳим жиҳати - Ўзбекистон-Америка муносабатлари ҳақида. Давлатимиз раҳбарининг ташриф давомида АҚШнинг раҳбар доиралари вакиллари билан бўлиб ўтган учрашувлари Ўзбекистон билан АҚШ ўртасидаги муносабатларнинг ривожида муҳим аҳамият касб этажаги шубҳасиз. Хусусан, Ислом Каримов билан АҚШ Давлат котиби Мадлен Олбрайт ўртасида бўлиб ўтган учрашувни алоҳида таъкидлаш керак.

Шу ўринда Ўзбекистон-АҚШ муносабатлари ҳақидаги айрим фикрларни айтиб ўтиш мақсадга мувофиқдир. Кейинги вақтда бу икки мамлакатнинг бир-бирига сезиларли даражада яқинлашгани кузатилди. Бу сунъий эмас, балки табиий жараёндир. Ёдимизда, юртимиз мустақилликка эришган дастлабки йилларда АҚШдаги айрим сиёсатдонларнинг Ўзбекистон ҳукумати сиёсатидан хийла норозилиги сезилиб турарди. Бугунги кунга келиб эса бундай кайфият ўрнини хайрихоҳлик эгаллади. Зеро, муносабат бир-икки кунда ўрнатилмайди, бунинг учун йиллар керак. Бугун АҚШ Ўзбекистонни Ўрта Осиёдаги стратегик ҳамкори ҳисоблайди. Бунинг сабаби нимада? Ислом Каримов бунинг сабабини изоҳлар экан, ушбу ҳол Ўзбекистон танлаган йўл тўғри, юритаётган сиёсатимиз эса изчил ва оқилона эканининг оддий бир исботидир, деди. Ички сиёсатда ҳам, ташқи сиёсатда ҳам.

Лекин Ўзбекистон билан АҚШ ўртасидаги муносабатларнинг ривожланишида ҳаракат фақат бир томондан бўлаяпти, дейиш густохлик бўлур эди. Бугун нафақат Ўзбекистон АҚШ билан, балки Америка ҳам биз билан ҳамкорлик қилишдан манфаат топиши турган гап. Шу хусусда сўз кетганда, бир гапни айтиб ўтиш керак. Ўзбекистоннинг АҚШ билан яқинлашишга интилиши ҳеч қандай давлатга қарши қаратилган эмас. Бу ҳақда Ислом Каримов 1997 йил россиялик журналистлар билан бўлган учрашувида очиқ-ойдин баёнот берган эди. Нафсиламбирини айтганда эса, Америка Қўшма Штатларига нафақат биз, балки дунёнинг кўплаб давлатлари ҳавас билан қараши рост. Негаки, бугунги кунда бу давлатдаги ривожланиш, одамларнинг турмуш шароити, фан ва техника, замонавий технология ҳақиқатан ҳам кўпчиликнинг ҳавасини келтиради.

Ўзбекистон Президентининг АҚШга уч кунлик сафари, ташриф давомида бўлиб ўтган қизғин учрашувлар, муҳокама этилган масалалар замирида бир ҳол кўзга яққол ташланиб турди: Ўзбекистоннинг хавфсизлиги ва барқарорлиги учун ҳамкорликни янада кенгайтириш, кафолатларни янада кучайтириш лозим. Шу боис бўлса керак, ҳеч бир учрашув ёки тадбирда мамлакатимиз хавфсизлиги ва барқарорлигини мустаҳкамлаш масаласи четлаб ўтилгани йўқ. Зеро, хавфсизлик дегани фақат ҳарбий маънони англатмаслиги барчага маълум ҳақиқат. Хавфсизлик ва барқарорлик бор жойга эса сармоя келади, тараққиёт келади, ҳаёт олдинга қараб силжийди. Ўзбекистоннинг НАТО билан ҳамкорлик қилишдан кўзда тутган мақсади ҳам шу. Кези келганда, НАТО ҳақидаги айрим фикрларга Ўзбекистоннинг муносабати қандай эканини билдириб ўтсак. Айрим мамлакатлар НАТОни «агрессор»ликда айблаётганидан хабаримиз бор. Айниқса, унинг Югославияга қарши ҳужумидан кейин бундай айюҳанносларнинг саси янада кучайгандек. Лекин кимки бугунги кунда НАТОни «душман» сифатида қабул қилар экан, бу шубҳасиз ўша давлатнинг айбидир. Негаки дунёнинг 19 та демократик, тараққий топган давлати аъзо бўлган ушбу халқаро ташкилотни муросасизликда айблаш нотўғри. Буни НАТОга кирган давлатлар қандай мамлакатлар, деган савол асносида англаса бўлади. Уларнинг бирортаси Европа тупроғида уруш бўлишидан манфаатдор эмас. Косово муаммосининг илдизини эса бундан ўн йил олдинги воқеалардан қидириш керак. 1989 йил Слободан Милошевич косоволик албанларнинг мухториятини йўқотиб, бу ҳудудда уруш оловини ёққан эди. Югославияда бугунги нотинчликларнинг сақланиб туриши ҳам ўша ўн йил олдинги сиёсатнинг давом этаётгани натижасидир. НАТОнинг кимларгадир хавфли кўриниши ажабланарли ҳол. Агар ушбу алянс чиндан ҳам хавфли бўлганида, у Шарққа томон кенгаймаган, қанча-қанча давлатлар эса унга аъзо бўлишни сабрсизлик билан кутмаган бўлар эди.

Сўзимиз бошида айтганимиздек, Ўзбекистон НАТО ёки АҚШ, ёхуд бошқа халқаро ташкилотлар ва давлатлар билан ҳамкорликни ривожлантиришдан шу маънода манфаатдорки, бу бизнинг тинчлигимиз, осойишталигимиз, фаровон ҳаёт кечиришимизни таъминлашга хизмат қилади. Ушбу саъй-ҳаракатлар бир-икки кунда ўз самарасини бермаса, буни ҳам тўғри тушуниш керак. Негаки, бугун қилинаётган барча ишлар эртанги кун, келажак авлод учундир. Келажак авлод эса Президент Ислом Каримов таъкидлаганидек, биздан кўра кучли, билимли, доно ва албатта бахтли бўлиши шарт!

27 апрел куни Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Вашингтондан Тошкентга қайтиб келди. Пойтахт аэропортида мамлакатимиз раҳбарини Олий Мажлис Раиси Э.Халилов, Бош вазир Ў.Султонов, Тошкент шаҳар ҳокими К.Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар кутиб олди.

Фарҳод АРЗИЕВ,
ЎзА махсус мухбири.
Тошкент-Вашингтон-Тошкент.

9 Май — Хотира ва Қадрлаш куни

ЎТГАНЛАР ЁДИ МУҚАДДАС

Иккинчи жаҳон урушида қатнашиб ўз юртига қайтмаган юртдошларимизнинг кўз олдида туғилган уйи, ота-онаси, севимли ёри, униб ўсган қишлоғи турганлиги аниқ. Республикамиз раҳбарининг 9 майни Хотира ва қадрлаш куни деб эълон қилиш ҳақидаги Фармони ана шундай жасур ва табаррук инсонларга бўлган меҳрибонликнинг ёрқин намунасидир.

Инсон азиз, қадр-қиммати ундан-да азиз. Ҳар бир ўтган кишининг хотираси муқаддас! Ҳозирги кунда юртбошимизнинг Фармонларини амалга ошириш борасида юртимизда кенг қамровли ишлар олиб борилмоқда. Жумладан, Жиззах вилоят ҳокимлиги Хотира ва қадрлаш кунини муносиб ўтказиш юзасидан махсус қарор қабул қилди.

Унга асосан вилоятнинг барча туманларидаги уруш қурбонларига ўрнатилган ёдгорликлар таъмирланмоқда, Жиззах шаҳрида эса Хотира ва қадрлаш мажмуаси бунёд этилмоқда.

- Қурилиш майдонининг умумий ҳажми 12 гектардан иборат,-дейди қурилиш штаби бошлиғи Эркин Холматов.- Бугун ушбу мажмуа умумхалқ ҳашари ўтказиладиган жойга айланди. Кунига 250-300 нафар қурувчи, 450-500 га яқин ҳашарчилар мажмуани бунёд этишда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Мажмуанинг маркази ҳисобланмиш мотамсаро Она ҳайкали ўрнатиладиган жой ҳам тайёр бўлди. Бу ерга тошкентлик истеъдодли ҳайкалтарош, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Жалолиддин Миртожиев ишлаган, баландлиги 5 метрдан иборат бўлган маҳобатли мотамсаро Она ҳайкали ўрнатилади.

Мажмуа бўйлаб юрар экансиз, халқимизнинг юрт озодлиги, бахтли ҳаётимиз деб жон фидо қилганлар хотирасини улуғлаш, ҳозирда ҳаёт бўлганларнинг эса иззат-ҳурматини жойига қўйиш борасида қилаётган саъй-ҳаракатларига тасаннолар айтасиз.

Шавкат ЁҚУБОВ.

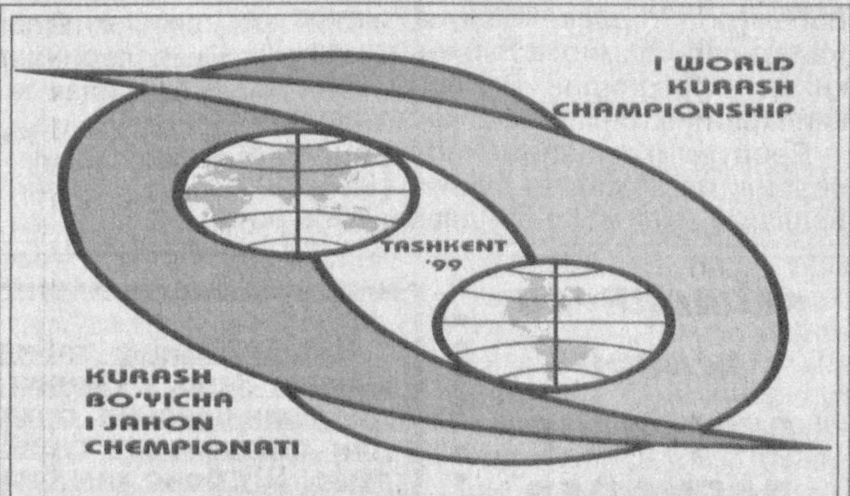

ЮРТИМИЗГА ДАСТЛАБКИ ТАШРИФ

Яна икки кундан сўнг Тошкентдаги «Жар» спорт мажмуасида кураш бўйича биринчи жаҳон чемпионати бошланади.

Шу кунларда Тошкент аэропорти ҳар доимгидан ҳам ўзгача тус олган. Бу ерга кураш бўйича I Жаҳон чемпионати иштирокчилари келишмоқда. Уларнинг орасида хорижий мамлакатлар ичида биринчилардан бўлиб кураш бўйича миллий Федерация тузган ва спортнинг шу тури бўйича дастлабки мамлакат чемпионатини ўтказган Япония делегацияси ҳам бор. Тошкент аэропортида ҳурматли меҳмонларни кутиб олиш маросимида улар журналистларни қизиқтирган саволларга жавоб бердилар.

- Бизнинг мамлакатимиз биринчи бўлиб кураш бўйича миллий Федерацияни тузгани ва мамлакатнинг биринчи чемпионатини ўтказганидан бахтиёрмиз, - деди Япония кураш Федерацияси Президенти Риочи Хоказано. - Маданияти ва урф-одатлари кўп жиҳатдан ўхшаш бўлган халқларимиз ўртасида бир-бирини яхшироқ билиб олиш учун яна бир ноёб имконият пайдо бўлди. Кураш бўйича бўлажак биринчи жаҳон чемпионатида 50 дан ортиқ мамлакат спортчилари иштирок этса ҳам, биз ғалабадан умидимизни узмаймиз. Агар ташкил этилган миллий Федерациямиз хусусида гапирадиган бўлсам, 25 киши Федерацияда иш юритади. Асосий ишлар эса уч кишининг зиммасига юкланган. Хабарингиз бор, 28 мартда Японияда кураш бўйича дастлабки мамлакат чемпионатини ўтказдик. Унда 35 киши иштирок этди. Баҳсларни Токио шаҳридаги Шенжекун туманида ўтказдик. Унда Хироюки Жоноучи (73 кг), Коя Сео (90 кг), Хироваши Камимото (мутлоқ вазн)лар ғолиб бўлишди. Ўтган йил сентябр ойида Халқаро кураш ассоциацияси ташкил этилгандан сўнг, биз Комилжон Юсупов билан миллий Федерация тузиш, доимий мусобақалар ўтказишга келишиб кетдик. Жаҳон чемпионати ўтказилишига яхши муносабатдамиз. Ҳомийлар бизни қўллаб-қувватлашаяпти. Биз ҳам уларнинг ишончларини оқлашга ҳаракат қиламиз. Бу жаҳон чемпионатида кучимиз қандай эканлигини билиб олишимиз мумкин.

Ҳа, беллашувлар ўта муросасиз кечади. Ҳар бир спортчи ўз Ватани шарафини ҳимоя қилиш учун мардлар майдонига ташриф буюради. Юртимизда ўтказиладиган катта кураш мусобақалари, унда иштирок этган дунёнинг манаман деган полвонлари ўртасидаги беллашувлар ҳақида ҳикоя қилиш, албатта қувончлидир. Ахир қувонмай, ҳаяжонланмай бўларканми? Не бахтким, курашимиз бутун сайёрамиз бўйлаб тарқалади. Махтумқули, Акобир, Баҳром, Шуҳрат, Армен, Камол, Тоштемир, Эралию Ботирларнинг ҳақиқий ғалабаси дунё бўйлаб таралсин. Курашимизда энг юқори баҳо «Ҳалол» сўзи билан ифодаланади. Бу - соф ғалаба дегани. Барча полвонларимизга ана шундай баҳо насиб этсин.

Дониёр ЮСУПОВ.

«Бандлик» дастури амалда

МУТАХАССИСЛИГИ БЎЙИЧА ИШГА ЖОЙЛАШТИРИЛДИ

«Меҳнат» бўлимимиз ўз ишини амалдаги «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги қонун ҳамда меҳнат қонунлари доирасида олиб боради. Тумандаги ишсиз фуқароларни ишга жойлаштириш ва касбга қайта ўқитиш борасида 1999 йилнинг I-чораги мобайнида анча самарали ишларни амалга оширдик. Иш сўраб мурожаат қилган 114 нафар фуқародан 74 нафари ўз мутахассисликлари бўйича ишга жойлаштирилди. Ишга жойлашганларнинг 34 нафарини хотин-қизлар ташкил қилади. Бундан ташқари «Намуна» жамоа хўжалигидан 9 нафар хотин-қиз бўлимимиз ҳисобидан зардўзликка ўқитилди. Иш режамиз бўйича 285 та янги иш жойларини ташкил этиш лозим эди. Амалда 352 та иш жойи яратилди. Натижада режа 123,5 фоизга бажарилди.

Бизнинг «Меҳнат» бўлимимиз, туман ижтимоий кўниктириш маркази, ички ишлар бўлими билан ҳамкорликда ишлаб, қамоқ жазосини ўтаб қайтган фуқаролардан 2 нафарини ишга жойлаштирди. Яна бир фуқаро Бердиев Анварга мутахассислиги бўйича иш топилмаганлиги сабабли, у ишсиз деб эътироф этиш комиссиясининг қарорига асосан 1980 сўм ишсизлик нафақасини оладиган бўлди. Яна 3 нафар қамоқ жазосини ўтаган фуқаролар рўйхатда турибди.

Шу йилнинг ўтган I-чорагида умуман ишсиз юрган 12 нафар фуқарога ишсизлик нафақаси тайинланди. Улар нафақа пулларини ўз вақтида туман халқ банки бўлинмаларидан олиб турибди.

Туманимиз ҳудудидаги ташкилотларда иш ўрни қисқарганлиги сабабли ишсиз қолган нафақа ёшидаги, Янгиариқ жамоа хўжалиги аъзолари Ҳасан Жумаев, Хушбоқ Боймуродов, «Халқобод» жамоа хўжалигидан Норбой Эргашев, Бобомурод Чориев, «Намуна» жамоа хўжалигидан Холмирза Бўриев ҳамда «Учқизил» қўрғонидан Валерий Веприцкийларни имтиёзли нафақага чиқардик.

Республикамизнинг ногиронларни реабилитация қилиш бўйича 1996-2000 йилларга мўлжалланган давлат дастурини бажариш бўйича туман ногиронлар жамияти билан тадбир ишлаб чиқдик. Ўз навбатида унинг ижросини доимий равишда таъминлаяпмиз. Мисол учун, умумхалқ Наврўз байрами муносабати билан 5 нафар ногиронларга 2000 сўмдан моддий ёрдам бердик. Гап ёрдам пулида эмас. Кўнгли нозик фуқароларнинг қувончи, жамоамиз учун катта мукофотдир. Зеро, бировга хурсандчилик улашишдан зиёдроқ бахт йўқдир.

Тумандаги учта ташкилотда «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги қонун талаби ҳамда меҳнат қонунлари юзасидан текшириш ўтказилиб амалий ёрдам берилди. «Сурхон» механизациялашган кўчма жамланмаси бош ҳисобчиси А.Мансуров ҳамда ходимлар билан ишлаш бўлими бошлиғи Д.Хўжабековаларнинг ишда йўл қўйган камчиликлари аниқланиб, уларнинг ҳар бири энг кам иш ҳақининг 3 баробари миқдорида, яъни 3960 сўмдан жаримага тортилдилар.

Бугунги кунда туманимиз ҳудудида 25 та маҳалла мавжуд. Уларда 14721 оила яшаб келмоқда. 12537 оилада 16 ёшгача бўлган болалар бор. Буларни қонун доирасида моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш учун 4 нафар меҳнат нозирларимиз кечаю-кундуз иш олиб бормоқда. 1999 йилнинг 1 апрелига қадар 1360 та моддий ёрдам сўралган ариза тушган бўлса, шундан 1203 тасига белгиланган мезонларга кўра нафақа таъминланди.

«Бандлик» дастурининг амалда бажарилишида ҳар кимнинг ўз ўрни борлигини теран тушунган ходимларимиздан ижтимоий ҳимоя бўлими бошлиғи Қўзибой Эргашев, нозирлардан Саломат Юсупова, Шокир Қиличев, Зиёқул Сувонов, Бахтиёр Бердиевларнинг заҳматли меҳнатлари туфайли туманимиз фуқароларининг ҳар бири ижтимоий ҳимоя билан таъминланган.

Ғайратжон АБДУЛҲАКИМОВ,
Термиз тумани «Меҳнат» бўлими бошлиғи.

Шу сонга хабарлар

ЗИЁЛИЛАР ҲАМИША ЭЪЗОЗДА

Маълумки, Самарқанд тарихда жаҳонга буюк мутафаккирларни етказиб берган. Бугунги кунда ҳам бу вилоятда кўплаб олимлар фаннинг турли соҳаларида ижодий изланишлар олиб бормоқдалар.

Куни кеча Самарқанд вилояти ҳокими Эркин Рўзиев кекса зиёлилар билан учрашди. Учрашувда вилоят ҳокимининг қароргоҳи биносини вилоят «Зиёлилар саройи»га айлантириш ҳақида сўз борди. Шунингдек, ушбу учрашувда вилоятда зиёлиларнинг «Заковат» журналини нашр қилиш ҳам режалаштирилди. Хусусан, ҳар йили шу журналда босилган энг яхши учта мақолага вилоят ҳокимлигининг мукофотларини бериш белгиланди.

«АФРОСИЁБ»ДА ХАЛҚАРО СЕМИНАР

«Афросиёб» меҳмонхонасида эса ЮНЕСКО ташаббуси билан сайёҳликни ривожлантириш бўйича халқаро семинар бўлиб ўтди. Унда ЮНЕСКО Халқаро Маданият дастури директори Дуду Дьен қатнашди. Шунингдек, семинарда чет элларнинг сайёҳлик компаниялари вакиллари ҳам иштирок этдилар.

Халқаро семинарда халқаро сайёҳликни ривожлантириш бўйича келишиб олинди.

Р.ҚУРБОНОВ,
«Ишонч» мухбири.

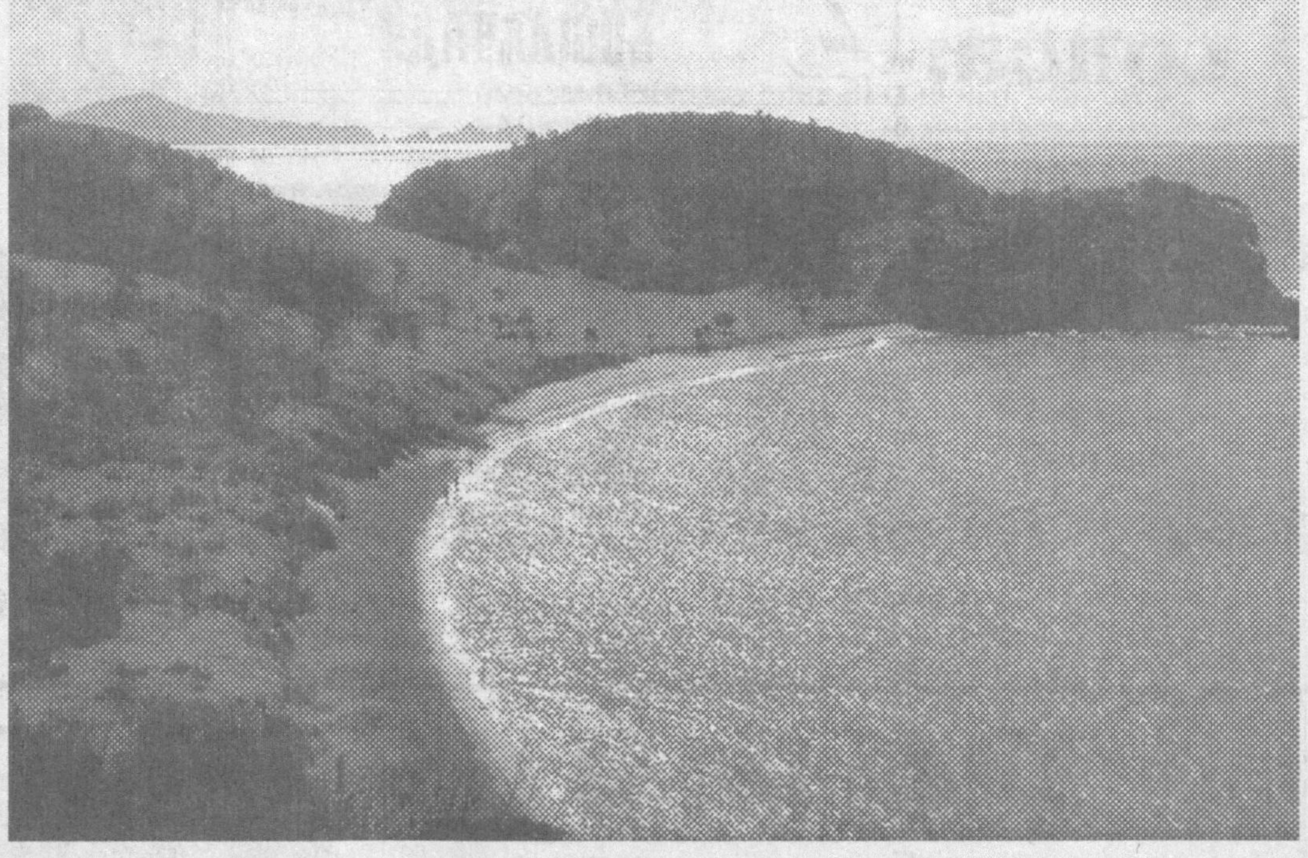

Тинч океан соҳили

OLAMDA NIMA GAP

В А Ш И Н Г Т О Н. Оқ уй маъмурияти Яқин Шарқда тинчлик ўрнатиш масаласи бўйича АҚШ, Исроил ва Фаластин ўртасида уч томонлама олий даражадаги музокаралар ўтказиш ташаббуси билан чиқмоқда. Оқ уй матбуот котиби Жозеф Локхартнинг таъкидлашича, музокаралар Исроилдаги парламент сайловларидан кейин олти ой ичида бўлиб ўтиши мумкин.

Оқ уй маъмурияти бу ташаббуси билан Исроил ва Фаластин раҳбарларини Фаластин давлатининг доимий мавқеи тўғрисида музокара ўтказишга ва бу борада бир тўхтамга келишга чақиради.

* * *

П Е К И Н. Сел оқибатида Хитойдаги Хунан вилоятининг катта қисми сув ичида қолди. Вилоятдаги 66 минг гектар экин майдонини сув босди, гидроэлектр станциялар ва кўплаб уй-жойларга жиддий шикаст етди. Қурбонлар ҳам бор.

Ўтган йили ёзда ҳам Хитойда сув тошқинлари юз берган, бунинг оқибатида 3656 киши ҳалок бўлган, бир неча миллион турар жой, маъмурий бинолар, ўн минглаб кўприк ва ирригация иншоотлари яроқсиз ҳолга келиб қолганди. Ўшанда кўрилган умумий иқтисодий зарар 225 миллиард юанни /31 миллиард АҚШ долларига тенг/ ташкил этган эди.

* * *

Т Б И Л И С И. Страсбургда Грузияни Европа Кенгашига /ЕК/ расмий қабул қилиш маросими бўлиб ўтди. Шу билан мазкур ташкилотга аъзо мамлакатлар сони 41 тага етди.

Маросим доирасида Грузия Президенти Эдуард Шеварднадзе ЕК Парламент Ассамблеяси раиси Рассел-Жонстон ва Европа Кенгаши Бош котиби Дениэл Таршис билан учрашди. Учрашувда ўзаро ҳамкорлик алоқалари билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди.

Шунингдек, Грузия ташқи ишлар вазири Ираклий Менагаришвили «Ҳуқуқни ҳимоя қилиш ва инсон эркинликлари асослари тўғрисида»ги конвенцияга қўшилиш тўғрисидаги ҳужжатга ҳам имзо чекди.

* * *

Б О Н Н. *27 май куни бу ерда Болқон минтақаси муаммолари бўйича халқаро анжуман бўлиб ўтади. Минтақада барқарорлик масалалари анжуманнинг асосий мавзуи бўлади, деди ГФР ташқи ишлар вазирлиги вакили Мартин Эрдман журналистлар билан суҳбатда.*

Халқаро анжуманда ЕИ, ЕХҲТ ва халқаро молиявий ташкилотлар ҳамда Югославия билан чегарадош давлатлар вакиллари иштирок этиши кутилмоқда. Анжуманда расмий Белград вакилларининг иштирок этиш ё этмаслиги ҳали аниқ эмас.

* * *

Ж А К А Р Т А. Индонезиянинг Бали оролида мамлакат Президенти Ҳабибий ва Австралия Бош вазири Жон Говард ўртасида олий даражадаги музокаралар бошланди. Музокаралар давомида Шарқий Тимордаги вазиятни барқарорлаштириш ва унда Австралиянинг иштироки билан боғлиқ масалалар муҳокама этилади.

Жорий йил сўнгида Индонезиядан ажралиб чиқиши мумкин бўлган Шарқий Тимор ҳудудидаги вазият Канберра маъмурларини ҳам жиддий хавотирга солмоқда. Балит оролига Бош вазир билан бирга ташриф буюрган Австралия ташқи ишлар вазири Александер Даунернинг айтишича, Австралия Индонезия ҳукуматининг Шарқий Тиморда хавфсизликни мустаҳкамлаш мажбуриятига қатъий амал қилажагини тасдиқлашини истайди.

(ЎзА)

«Ишонч»га жавоб берадилар

ДАЛИЛЛАР ТАСДИҚЛАНДИ

«Зомин туманидаги 26-автокорхона очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятида 180 киши меҳнат қилади. Бугунга келиб автокорхона иш ҳақининг ўзидан 5 млн. 200 минг сўм қарздор. Ойлик маоши ўз вақтида берилмаётганлиги туфайли ҳайдовчиларнинг ҳар биридан ўртача 20-30 минг сўмдан қарздорлик юзага келиб қолган...

Шунингдек, 21-автокорхонада ҳам хизмат кўрсатиш юзасидан тузилган шартномаларга риоя қилмаслик оқибатида дебиторлик қарзи тобора кўпайиб бормоқда».

Ушбу қайдлар газетамизнинг шу йил 30 январ сонида чоп этилган «Муросасозлик» сарлавҳали мақоладан олинди. Яқинда таҳририятга мақола юзасидан Ўзбекистон автомобил транспорти давлат-акциядорлик корпорацияси бошқарув раиси Қ.Сидиқназаров имзоси билан жавоб хати келди. Унда жумладан, шундай дейилади:

Текшириш кўрсатадики, мақолада келтирилган фактлар тасдиқланди. Автокорхоналар кўпроқ Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги корхоналарининг дебиторлик қарзлари туфайли оғир молиявий аҳволга тушиб қолган. Чунончи, 26-автокорхона бўйича умуман 23 миллион 58 минг сўмлик дебиторлик қарзининг 19 миллион 323 минг сўмини Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигининг корхоналари, 1 миллион 201 минг сўмини «Ўзмевасабзавот» корхоналари ташкил этади.

Айни пайтда вилоят корхоналари ҳамда, 26 - АТК ва 21-АТКларнинг ходимларига иш ҳақи ҳисобига ун, гуруч, ёғ, совун ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари берилди, газ ва электр энергияси учун пул ўтказилди.

Ўзбекистон ҳукумати қишлоқ хўжалиги ва «Ўзавтотранс» корпорацияси автокорхоналари фаолиятини атрофлича таҳлил этди. Молия вазирлиги, Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги ва Ўзбекистон Республикаси Марказий банки фақат қишлоқ хўжалик корхоналарининг Жиззах вилояти автокорхоналаридан қарзини қоплаш учун 1999 йилнинг февралида 160 миллион сўм маблағ ажратди. Бу маблағлар автокорхоналарнинг ёнилғи-мойлаш материаллари ҳамда солиқлар бўйича қарзларини қоплашга сарфланади, шундан кейингина улар ўз ходимларига иш ҳақи тўлашлари мумкин.

Келажакда корпорация томонидан корхоналар молиявий ҳолатини яхшилаш ва иш ҳақларини ўз вақтида тўлаш устидан назорат кучайтирилади.

Пойтахтимиз ҳуснидаги доғлар

ОЗОДАЛИК ОСТОНАДАН БОШЛАНАДИ

«Ишонч» газетаси ва Тошкент шаҳар ҳокимлигига қарашли санитария-эпидемиология бош бошқармасининг биргаликдаги рейди

Инсон ҳамиша табиат оғушида яшаб, меҳнат қилади. Зеро, у ўзининг қувончу ўкинчларини, умиду ташвишларини, роҳату изтиробларини табиатдан ташқарида туриб тасаввур этиши мумкин эмас. Шу боис ҳам биз ўзимизни табиат фарзандларимиз, деб аташга тўла бурчлимиз. Демак, уни асраб-авайлашимиз, беғубор кўркига гард юқтирмаслигимиз, бинобарин фарзанд ўз ота-онасига кўрсатиши шарт бўлган меҳр-муҳаббат ҳисстуйғуси айни пайтда табиатга нисбатан ҳам сингдирилиши лозим бўлади.

Одамлар табиат тирик мавжудот, у йиллар давомида ўзини-ўзи қайта тиклаб боради, деб ўйлаб атроф-муҳитни муҳофаза қилишга етарли эътибор беришмаган. Жаҳоннинг йирик саноатлашган ҳудудларида ҳаво, сув ифлосланиш даражаси кучайиб, турли касалликлар келтириб чиқаргачгина бу масала давлат миқёсидаги вазифага айланганлиги сир эмас. Бизнинг республикамизда ҳам бу борада кенг қамровли тадбирлар амалга оширилмоқда. Айниқса, кейинги йилларда пойтахтимизда қад ростлаган ўнлаб маҳобатли бинолар, барпо этилган яшил хиёбонлар, ўтказилган ўн минглаб дарахт ниҳоллари, юзлаб фавворалар азим шаҳримиз кўркига файзу тароват бағишлабгина қолмай, балки унинг атроф-муҳитини покизалашга ҳам омил бўлиб хизмат қилмоқда. Пойтахтимиз кумуш камари ҳисобланган Анҳор ҳамда Кайковус, Бўрижар, Салор, Қорасув, Жарариқ, Кўкча ва бошқа ариқ-каналлар шаҳар иқлимини мўътадиллаштиришда муҳим аҳамият касб этаётгани шубҳасиз. Бироқ, биз уларга қандай муносабатда бўляпмиз? «Сувга тупурма, гуноҳи азимга ботасан» деб уқтирган ота-боболаримиз ўгитини қанчалик қулоққа қуйиб, унга амал қилмоқдамиз?

Афсуски, юқоридаги каби яна қатор саволларга бошимиз эгик ҳолда сукут сақлаб «жавоб» беришимизга тўғри келади. Чунки яқин-яқинларгача ариқларда шарқираб оқаётган сув зилол, покиза, марвариддек тиниқ эди. Эндиликда истеъмол учун мутлақо яроқсиз ҳолга келиб қолган бу сувларни заҳарланиб қолмасин, деб молҳолингга беришга ҳам журъат этолмайсан. Хўш, бундай кўнгилсиз манзаранинг юзага келишига ўзимиз сабабчи бўлмаяпмизми?

Маълумки, ҳар бир ариқ, канал бўйларида нозирлик йўлакчалари албатта бўлиши шарт. Ундан сувнинг мусаффолигини махсус назорат қилувчилар фойдаланишади. Бироқ бундай тартибқоидани қўпол равишда бузаётган ташкилот, корхона ёки фуқаролар оз эмас. Салор канали қирғоғида 165 та, Бўрижарда 19, Кайковусда 22, Бўзсувда 29, Қорасувда 13, Толариқда 27, Баротхўжа ариғи бўйида эса 26 та ноқонуний қурилган иншоотлар шулар жумласидандир. Улар орасида кичик корхона, шахсий товуқхона, душхона, ҳожатхоналар бор. Афсусланарли томони мазкур иншоотлар оқава, чиқиндилари ариқлар сувига оқизилаётганидир. Энг ачинарли аҳволни Салор қирғоқларида учратиш мумкин. Ушбу канал Юнусобод, Ҳамза, Мирзо Улуғбек, Сирғали туманлари ҳудудидан оқиб ўтади. Унинг қирғоқларида 15 та саноат корхонаси, 5 та озиқ-овқат дўкони ва 147 та шахсий хонадон биноси жойлашган. Улар турли саноат, маиший, чорва моллари чиқиндиларини ариққа ташламайдилар, деб ҳеч ким кафолат бера олмайди. Биргина Файзулла Хўжаев берк кўчасининг ўзида шахсий хонадонлар «ташаббуси» билан 15 та ҳожатхона, 10 та душхона ва товуқхоналар қурилганлигини афсус-надомат билан таъкидлашни истардик.

— Кайковус ариғидан бир пайтлар аҳоли сув ичар, болалар унда мирилиб чўмилишарди, - дейди Қумлоқ даҳасида яшовчи Турғун Исломов. - Суғорилган экинларимиз яшнаб кетарди. Агар унинг бўйида кимдир молини боқаётган бўлса: «Сувни ифлослантиради, нариоқда ўтлат» деган танбеҳ эшитиши аниқ эди. Энди эса ҳамма нарса - қопқонга тушган сичқондан тортиб, кир ювадиган эски тосгача ариққа ташланаверади. Илгари шаҳар суви етиб борган қишлоқ ҳудудларидан келган деҳқонлар шу ерда яшовчилар ила ҳамкорликда ҳашар йўли билан ариқларни тозалашар эди. Эндиликда бундай хайрли удум ҳам барҳам топган...

Халқимизда «Поклигинг - соғлигинг» деган пурҳикмат мақол бор. Агар аҳамият берган бўлсангиз, унинг замирида гап фақат якка шахс поклиги ҳақида бормай, балки, умуман, уни ўраб турган атроф-муҳит софлиги-озодалиги хусусида ҳам кетаётир. Лекин Кайковус канали атрофини кузатган киши бунинг аксига дуч келади. Масалан, унинг Собир Раҳимов тумани ҳудудидан оқиб ўтадиган қисмида 22 та иншоот ва 19 та ҳожатхона очиқ сув ҳавзасини ифлослантирмоқда. Бундай манзарани Қорасув бўйларида жойлашган 53 та иншоотдан 39 таси ўз оқава-чиқиндиларини каналга оқизаётгани мисолида ҳам кўриш мумкин. Баротхўжа ариғи атрофида жойлашган 22 та ҳожатхона, 7 та молхона, 3 та душхона ва товуқхона оқава-чиқиндилари тўппа-тўғри каналга оқизиб қўйилганини кўриб виждонингиз қийналади, вужудингизга титроқ югуради. Қандай қилиб шундай аянчли ҳолатга тушиб қолганимизга ақл бовар қилмайди. Оилада фарзандларимизга сувни увол қилмаслик, уни ифлослантирмаслик, қирғоғига ахлат тўкмасликни уқтирамиз. Лекин ҳаммамиз ҳам шундай қиламизми? Йўқ. Аввало, шундай йўл тутишликнинг олдини олиш мақсадида биз, катталар ёшларга ўрнак бўлаяпмизми? Текшириш жараёнида биз гувоҳ бўлган кўплаб тартиббузарликлардан хулоса чиқариб айтсак, албатта йўқ деб жавоб бериш мумкин. Масалан, Салор канали бўйларига турли қурилишлар қилиб олган И.Янушкевич (душхона), А.Тарасенко (душхона, ёзлик ҳовуз), И.Головуддинов (ҳаммом, омборхона), Б.Аҳматов, Б.Илдиров, З.Пинесова, А.Макеев, Ф.Сусарина, Д.Кан, Н.Николаева (ҳожатхона), Қорасув канали атрофида эса ўзбошимчалик билан молхона, товуқхона, душхона ва ҳожатхона қурган Э.Йўлдошев, И.Низомов, Р.Алимбоев ва бошқалар оқар сувни булғаш қандай оқибатларга олиб келишини тушунишармикан? Ахир, ўзининг зилол, шаффоф, беғуборлиги билан кўзимизни яшнатиб, кўнглимизни яйратиб оқаётган оби-ҳаётга бундай инсофсизларча муносабат учун қачондир Аллоҳ олдида ҳам, бандаси олдида ҳам жавоб беришга тўғри келишини наҳотки улар эсдан чиқарган бўлсалар?

Юқоридаги сингари нохуш аҳволни Баротхўжа, Қорасув, Толариқ, Яланғоч ва бошқа канал-ариқлар ён-атрофида ҳам учратиш мумкин. Чилонзор туманидаги Чилонзор маҳалласидан Новза канали ирмоғи бўлган «Чилонзор» ариғи оқиб ўтади. У ўз йўналиши бўйича Чилонзор кўчаси бўйлаб Ҳабибулла Қодирий кўчаси орқали Муқимий кўчасига чиқиши керак. Лекин Чилонзор 4-берк кўчаси, 20-уйда яшовчи Собит ака исмли фуқаро ариқнинг деярли устига икки қаватли иморат қуриб олгани сабабли сув нари ёққа ўтолмаяпти. Натижада ариқдан фойдаланишдан маҳрум бўлган кишилар турли идораларга шикоят билан мурожаат этишмоқда.

— Акмал Икромов тумани ҳудудининг шаҳар Халқа йўлига туташган жойида бундан ҳам беш баттар ҳолатга дуч келиш мумкин, - дейди пенсионер А.Раупов, - шаҳар канализацияси тармоғи - катта қувур тешилгани боис ундан бир дақиқада юз литрдан ортиқ чиқинди-оқавалар Бўзсув каналига оқиб тушаётир. Уни таъмирлаб созлаш юзасидан бир неча марталаб қилинган мурожаатлар ўз самарасини бермади. Шунингдек, Қорасув мавзеси «Наврўз» маҳалласининг кўпқаватли 11-уйи олдида краннинг носозлиги сабабли юқоридаги миқдордаги тоза ичимлик сув бемақсад оқиб ётибди. Ваҳоланки, шу уйнинг 4-5 қаватларига совуқ сув чиқмас экан. Сувни исроф қилиш ҳолатини шу атрофдаги 13-, 14-, 15-уйлар олдида ҳам кузатиш мумкин. Унинг уволи кимни тутаркин?!

Хўш, юқорида санаб ўтилган камчилик-нуқсонларга йўл қўймаслик чора-тадбирларини кўриш мумкин эди-ку, деган табиий савол туғилади. Тўғри, агар туманлар ҳокимликлари, маҳалла қўмиталари, сув хўжалиги тизими ва бошқа мутасадди ташкилотлар бу тўғрида кўпроқ қайғуриб, чуқур масъулиятни ҳис қилиб, уюшқоқлик билан ҳаракат қилганларида эди, шунча муаммо тўпланиб қолмасди. Шу боисдан ҳам тартиб бузувчиларга нисбатан тегишли чоралар кўрилди. Жумладан, сув ҳавзаларининг ифлосланишига сабаб бўлган 27 ҳожатхона, 7 товуқхона, молхоналар бузиб ташланди. 12 та иншоот фаолияти тўхтатиб қўйилди. Фуқаролардан Яккасарой туманидан М.Сайдалиева, А.Абдуллаев, Юнусобод туманидан З.Зоитов, В.Галперн, Миробод туманидан Г.Ҳожиакбаров ва бошқалар (жами 62 нафар киши)га, С.Раҳимов туманидаги «Пахта» маҳалла қўмитаси раиси Т.Иноғомов, Акмал Икромов туманидаги «Мустақиллик» маҳалла қўмитаси раиси М.Асадов (жами 5 та маҳалла қўмитаси раиси)га 66 минг сўмдан зиёдроқ жарима солинди.

Ўтган йил юқорида номлари саналган канал ва ариқлардан лаборатория текшируви учун олинган сув намуналари шуни кўрсатдики, уларнинг 45,4 фоизи бактериологик, 42,7 фоизи кимёвий кўрсаткичлар бўйича санитария талабларига жавоб бермади. 348 та сув намунасидан 287 тасида вабо касаллигини қўзғатувчи микробга ўхшаш, 23 тасида эса ушбу касалликни қўзғатувчи микроблар борлиги аниқланди. Уларнинг очиқ сув ҳавзаларидан топилгани шаҳарда экологик вазиятнинг қандай ҳолатда эканлигини яққол кўрсатиб турибди. Унинг сабабларини эса биз юқорида бирма-бир санаб ўтдик.

Озодалик остонадан бошланади, дейди халқимиз. Бу мақолнинг замирида катта маъно мужассам. Зеро уйини, кўча олдини озода, оройишта тутган киши жамоатчилик орасида ҳам, иш жойида ҳам шундай тартибга амал қилади. Бундай одам чиннидек супурилган жойга чиқинди ташлаётганнинг қўлидан тутиб қолади, ариқ бўйига ёки кўчага яширинча ахлат тўкаётганни изза қилади. Хуллас, тозаликка тўла риоя қилган киши энг аввало, ўзи, оиласи, қолаверса, маҳалласи аҳли соғлиғини муҳофаза қилган бўлади. Момоларимиз айтганидек, аёлнинг сариштаси - одамнинг фариштаси. Бу азалий одатга умрбоқийлик бахш этиш эса ўзимизнинг, ҳаммамизнинг қўлимиздадир.

Собир ТОЛИПОВ,
Уйғун ШОРИХСИЕВ,
Тошкент шаҳар ҳокимлигига қарашли санитария ва эпидемиология бош бошқармаси масъул ходимлари,
Абдунаби МАННОПОВ,
«Ишонч» махсус мухбири.

ҚЎШИҚ РАҚСГА УЛАНДИ

Яхши қўшиқ дил малҳами бўлибгина қолмай, балки инсонларни эзгулик сари ҳам етаклайди. Шунинг учун инсон доимо куй, қўшиқнинг сеҳрига берилиб, ҳордиқ чиқаради. Шундай эзгу мақсадларни дилларига жо қилган «Навоийтоғметаллургия» комбинатига қарашли «Фарҳод» маданият саройи бадиий дасталари пойтахт бўйлаб ижодий сафар уюштирдилар.

«Фарҳод» маданият саройи қошидаги Алишер Абдумуродов ва Марина Харитонова бадиий раҳбарлигидаги «Карвон» халқ эстрада гуруҳи ҳамда «Саната» эстрада ва балл рақс дасталари дастлаб пойтахтнинг «Чинобод» сиҳатгоҳи маданият саройида ажойиб концерт дастури намойиш этдилар. Улар ўзларининг бир қатор миллий ва замонавий куй-қўшиқлари ҳамда рақслари билан сиҳатгоҳ даволанувчиларининг кўнгилларини олдилар. Ўзбекистон қўшиқ байрами иштирокчиси, «Қизилқум овози -99» кўрик-танлови ғолиблари Алишер Абдумуродов, Шерзод Остонов ва Аҳрор Камолов каби ёш ижрочилар томонидан «Айланаман»,«Ноз-ноз», «Нола қилади» каби дилрабо қўшиқ ва нолалар йиғилганларни хушнуд этди.

«Саната» рақс дастасининг «Арабча рақс», «Карнавал» каби рақслари дастурга алоҳида жозиба бағишлаган.

Мароқли томошаларни уюштиришда «Фарҳод» маданият саройи ҳамда «Навоийтоғметаллургия» комбинати касаба уюшма қўмитасининг ҳамкорликлари таҳсинга лойиқдир. Ҳа, меҳнат жамоалари, сиҳатгоҳлар ҳамда тадбирларда кўнгилочар байрам томошаларини уюштириш, инсонларга кўнгилхушлик бағишлаш қанчалик савобли иш.

Бадиий дасталар ўз концерт дастурларини Тошкентдаги бир қатор корхона ва жамоаларда ҳам намойиш этдилар.

Ҳикматуллоҳ ҚОДИРОВ,
«Ишонч» мухбири.

Касаба уюшма ҳаёти: соғломлаштириш ва дам олишни ташкил этиш

САНАТОРИЙЛАР ИШИДАН МАМНУНМИСИЗ?

Янгиликлар, муаммолар, мулоҳазалар

Мустақил республикамиз иқлими, табиий шароити турли доривор гиёҳларга бойлиги ва бошқа жиҳатлари билан аҳолини соғломлаштиришда жуда катта имкониятларга эга. Бизнинг сиҳатгоҳларимиз эртаклардаги каби энг гўзал ва сўлим табиат қўйнида жойлашган.

Ўзбекистон касаба уюшмалари ҳузуридаги Курортлар бошқармаси 17-сиҳатгоҳ ва бир дам олиш уйига эга. Ҳар йили 40-45 минг меҳнаткаш ва уларнинг оила аъзолари соғломлаштирилмоқда ва дам олмоқдалар. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, агар касаба уюшма ташкилотларида йўлланмаларга эҳтиёж бўлса, ҳар йили мазкур муассасаларда 80-90 минг нафардан кўп кишини соғломлаштириш имконияти бор. Касаба уюшмалари сиҳатгоҳлари мамлакатимизнинг кўпгина вилоятларида мавжуд. Республикамиз мустақилликка эришгач, бу масалага алоҳида эътибор берилди ва ҳозир қатор сиҳатгоҳ мажмуаларини бунёд этиш юзасидан қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Қорақалпоғистонда «Она ва бола» сиҳатгоҳи республикамиз мустақиллигининг 8 йиллиги арафасида фойдаланишга топширилади.

Санаторийларимизда даволашда минерал булоқ сувларидан кенг фойдаланилади. Кимёвий хусусиятлари бўйича Кавказ, Россия, Украина ва бошқа бир қатор хорижий давлатлардаги минерал сувлардан қолишмайди.

Курортлар бошқармаси сиҳатгоҳлар маъмуриятлари билан яқин ҳамкорликда даволаш ишларини такомиллаштириш, бальнеофизиотерапевтик даволаш усуллари ва даволаш бадантарбияни кенг қўллаш, мавжуд даволаш-ташхис имкониятларидан тўлароқ фойдаланиш, сиҳатгоҳларнинг мутахассислиги бўйича зарурий тиббий асбоб-ускуналар билан таъминлашда аниқ тадбирлар тузиб амалга оширмоқда. Кейинги йилларда бир қатор сиҳатгоҳларда тиббий-даволаш асбоб-ускуналари янгиланди. «Чинобод», «Чимён», «Чортоқ», «Ботаника», Турон, «Қашқадарё соҳили» ва бошқа санаторийларда лазер қурилмаси, компьютер электрокардиограф қурилмалари, кўчма ҳамда стационар биоэлектроактиваторлар ўрнатилди ва ишда яхши натижалар бермоқда.

Курортлар бошқармаси ҳузурида алоҳида ихтисослаштирилган болалар сиҳатгоҳи йўқ. Шунинг учун бир қатор шифо масканларида «Она ва бола» бўлимларини ташкил этдик. Уларнинг умумий ўринлар сони қишда 304 ва ёзда 698 тага режалаштирилган. «Аёллар йили»да эса бу борадаги йўналишни янада чуқурлаштириш ишлари олиб борилмоқда. Чунончи, аёллар касалликларини даволаш бўйича қўшимча режалар белгиланди.

Деярлик барча сиҳатгоҳларда аёллар кўрик хоналари очилган ва очилмоқда. Билимдон гинекологик шифокорлар билан таъминлаш йўлида яхши ишлар қилинмоқда. Даволанишга келган аёл сиҳатгоҳга келган кундан бошлаб шифокор назоратидан ўтади, касаллик аниқланган тақдирда барча керакли муолажалар қўлланилади.

Умуман олганда гинекологик касалликлар билан даволанишга муҳтожларга курорт даволанишини ташкил этиш ишига ёндошишда туб ўзгариш ясалди. Тошкент вилоятидаги 123-ўринли «8-Март» санаторийсида қўшимча равишда 150 ўринли яхшиланган шароитли янги бино ишга тушай деб турибди. «Чинобод», «Турон», «Бўстон», «Чимён», «Чортоқ» санаторийларда гинекологик бўлимлар очилган.

Курортлар бошқармасига қарашли сиҳатгоҳларда даволаш-ташхис ишларига катта эътибор берилмоқда. Янги, яхши жиҳозланган даволаш-ташхис хоналари очилган. Бунинг натижасида даволаш самарадорлиги анча юқори бўлмоқда. Даволанувчилар умумий сонининг 98,3 фоизи соғлиғи анча яхшиланганлиги бунинг исботидир.

Шифобахш гиёҳлар билан даволаш ҳам кенг йўлга қўйилмоқда. Ўзбекистонда алколоидли ўсимликларнинг ниҳоятда кўплиги ва юртимиз олимларининг бу борадаги ишларининг даражаси юқори эканлигини ҳисобга олар эканмиз, мазкур ишлар юзасидан қилинадиган ишларимиз поёни янада кенглигини ва бу борада қатор тадбирлар тузилаётганини таъкидлаб ўтмоқчиман. Деярли барча сиҳатгоҳлардаги ошхоналарда овқатланиш ярим ресторан усулида яъни буюртма бериш асосида ташкил этилган. Ҳар бир киши учун бир кунлик таомга 400-500 сўм ажратилмоқда. Овқатларнинг сифатли, дори-дармонли бўлиши энг муҳим томонлардан биридир.

Сиҳатгоҳларда даволашнинг янги-янги усулларини жорий этиш масаласи долзарб ишлардан бири бўлиб қолмоқда. Кейинги вақтда 21 та янги усул жорий этилди. Шу жумладан «Чортоқ»да игнарефлексотерапия ва сув остида умуртқа поғонасини вертикал тортиш усули, «Турон» сиҳатгоҳида ҳам янги-янги усуллар пайдо бўлмоқда. Яқинда компьютер-лазер ташхис асбоби олинди ва ундан турли хил касалликларни даволаш ҳамда ташхис қўйишда кенг фойдаланилмоқда. Даволаш бўлинмасида бўйин, бел, умуртқани чўзиш қурилмаси ишга туширилди. Шунингдек, 2-ректоскоп тиббий ускунаси сотиб олинди, ҳамда дуоденалзондлаш хонаси ташкил қилиниб, ошқозон, жигар, ўт пуфаги йўлларини ювишда фойдаланилаяпти. «Чинобод» сиҳатгоҳи фаолиятидан ҳам шундай ижобий фикрларни айтиш мумкин.

Жисмоний тарбия, даволаш-соғломлаштириш, теренкур-курорт -даволаш ишининг ажралмас қисмидир. Барча сиҳатгоҳларимизда бунга жуда катта эътибор берилмоқда. Ҳамма санаторийларда даволаш - бадан тарбия учун алоҳида заллар мавжуд. Улар турли жисмоний тарбия анжомлари билан жиҳозланган. Бундан ташқари спорт майдончалари ташкил этилган. Малакали спорт ходимлари шифокорлар билан ҳамкорликда иш олиб борадилар. Бу ердаги жисмоний тарбия, даволаш ишлари касалликка қараб бир мажмуани ташкил этади. «Турон», «Мироқи», «Чимён», «Қашқадарё соҳили» сиҳатгоҳларида бу йўналишда юқори даража таъминланмоқда.

Сиҳатгоҳларда амалий-услубий ёрдам сифатини яхшилаш мақсадида мутахассисларимиз жойларда амалий ёрдамни таъминлашмоқда, таҳлиллар уюштирилмоқда. Яқин кунларда даволаш самарадорлигини ошириш вазифалари юзасидан бош шифокорлар даволаш ишлари бўйича ўринбосарлари, бош ҳамширалар, дорихона мудирларининг давра суҳьбатини ташкил қилмоқчимиз.

Май ойида халқ табобати ва шифобахш гиёҳлар ёрдамида даволашни кучайтириш мақсадида «Ниҳол» сиҳатгоҳида семинар уюштирмоқчимиз. Шифокорлар малакасини ошириш мақсадида «Турон» ва «Чимён» сиҳатгоҳларида шифокорлар малакасини ошириш институти ёрдамида сайёр ўқувни ташкил этиш ва йил давомида мазкур институт турли кафедраларида 40 нафарга яқин шифокор малакасини оширишни режалаштирганмиз.

Даволаш ишларини яхши ташкил этиш мақсадларида сиҳатгоҳлар ўртасида кўрик-танловни бошлаб юбордик.

Умуман, меҳнаткашларни соғломлаштириш ва дам олишларини яхшилаш мақсадларида ҳаётда синалган илғор тажрибаларни қўллаш билан бирга бу ишда янгиликлар яратиш, замон руҳига мос келадиган иш услубларини ҳаётга жорий этишга интилмоқдамиз. Курорт хизмати илғор иш усулларини кенгайтириш, меҳнаткашларни соғломлаштиришга кўпроқ жалб этиш мақсадларида шу йилнинг апрель-май ойидан 6-12 кунлик амбулаторияга қатнаб даволаш хизматини жорий этамиз.

Шунинг ўзи йил давомида касаба уюшма сиҳатгоҳларида даволанувчилар сонининг 15-20 фойизга кўпайишига олиб келади.

Сиҳатгоҳлар ишини янада яхшилаш юзасидан кўп ишлар қилинмоқда. Лекин ишимизда камчиликлар, муаммолар, ҳал қилиниши лозим бўлган ишлар ҳам йўқ эмас.

Ҳар бир касаба уюшма аъзоси сиҳатгоҳга соғлиғини тўла тиклаб олиш, кўнгилдагидек ҳордиқ чиқариш ниятида келади. «Чимён», «Чинобод», «Чортоқ» санаторийларида тиббиёт ходимларининг билимли, малакали бўлишлари туфайли иш яхши йўлга қўйилган, уларга йўлланмалар билан одамлар кўп келишади. Лекин доимо ва ҳамма жойда бу мақсад рўёбга чиқаяпти, деб бўлмайди. Айрим сиҳатгоҳларда шифокорлар ва ўрта тиббиёт ходимларнинг билим даражаси паст бўлиб қолмоқда. Демак, бундай жойларда соғломлаштириш даражасини қониқарли деб бўлмайди. Чунки, сиҳатгоҳ маъмурияти томонидан талабчанлик етишмайди, малака ошириш ўқувларига ўз вақтида юборилмайди. «Оқтош», «Зомин», «Мироқи», «Ситораи Моҳи Хоса», «Абу Али ибн Сино» ва «Косонсой» сиҳатгоҳлари ҳақида ҳам шундай дейиш мумкин.

Кейинги йилларда шифобахш сувдан ташқари балчиқ билан даволаш кенг йўлга қўйилмоқда ва бу яхши натижалар бермоқда. Лекин 17 санаторийнинг 3 тасида ҳанузгача балчиқ билан даволаш бўлинмалари ташкил этилмаган. Бу камчиликни тезда бартараф этиш керак бўлади.

Республикадаги сиҳатгоҳларимизда беш юзга яқин физиотерапевтик тиббий ускуналар бор. Лекин уларнинг ҳаммаси доим ишлайди деб бўлмайди. Айрим жойларда эҳтиёт қисмлар етишмайди важи билан таъмирланмай ётганлари ҳам йўқ эмас. Биз бундай ҳолларга нисбатан муросасиз бўлмоқдамиз.

Санаторий-курорт даволанишида айрим муаммолар борки, уларни бизнинг ўзимиз ҳал эта олмаймиз. Бунда касаба уюшмаларининг ўрни катта. Ўтган йилдан олтита санаторийда она ва бола даволанишига алоҳида эътибор берилди. «Зомин, «Ботаника», «Чимён», «Чортоқ», «Чинобод», «Ниҳол» санаторийларида она-бола даволанишига 698 ўрин ажратилди, бино, палаталарга жиҳозлар қўйилди. Педиатр шифокорлар, тарбиячилар штатга олинди. Болалар учун ўйин майдончалари, махсус хоналар ташкил этилди. Шунга яраша ҳаракат, сафарбарлик бўлди, бироқ режалаштирилган жойга нисбатан одамлар анча кам келди. Жойлар бўш қолди. Лекин ишончим комилки, шу ерга келиши зарур бўлган бетоб болалар бор эди. Касаба уюшма ташкилотлари ва айрим муассасаларнинг бу муҳим ишнинг моҳиятига эътибор бермаганликлари туфайли ана шундай аҳвол рўй берди десам тўғри бўлса керак. Масъулиятсизлик шунгача етдики, она ва бола йўлланмаси билан ёши катта одамлар келган жойлар ҳал бўлди. Агар рақамлардан ифодалайдиган бўлсак, 35-40 фоиз ана шундай йўлланмаларга катталар келишган.

Баъзан бир йўлланмага икки киши санаторийга келишади. Ахир тўла курс даволанмаган одам соғаядими, йўқ. Агар таъбир жоиз бўлса, бу қорни оч одамга ярим таом бериш билан баробар эмасми. Биз бу ҳақда вилоят касаба уюшмаларига телеграмма, хат жўнатаяпмиз, лекин самараси яхши сезилмаяпти.

Касаба уюшма ташкилотларидан даволанувчиларнинг йўлланмаларида кўрсатилган муддатларда келишларини таъминлашни сўраймиз. Мана ёз фасли ҳам яқинлашаяпти. Агар бу ҳолатнинг олди олинмаса яна санаторийларнинг бир меъёрда фаолият кўрсатишига салбий таъсир кўрсатиши турган гап. Тегишли ташкилотлар бу ҳақда ўйлаб масъулиятни ҳис этиб, жиддий иш тутсалар айни муддао бўлур эди.

Ишимизда юз бераётган камчиликлардан яна бири ҳудудий касаба уюшмаларидан йўлланмалар учун пулларнинг ўз вақтида келиб тушмаслигидир. Бунинг натижасида Курортлар бошқармаси касаба уюшмалари сиҳатгоҳлари фаолиятини олиб боришда молиявий қийинчиликларга дуч келмоқда. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, меҳнаткашларни соғломлаштириш ва дам олиши, хусусан курорт-санаторий ишларини ташкил этишда Ўзбекистон Касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши ўтган йили курорт-санаторий ишларини яхшилаш ва қурилиш ишлари учун 600 миллион сўм ажратган бўлса, бу йил 700 миллион сўм ажратди. Шунинг ўзи меҳнаткашлар соғлиғини муҳофазалаш ишига жуда катта эътибор берилаётганини исботлаб турибди.

А.ЙЎЛДОШЕВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши ҳузуридаги Курортлар бошқармаси бошлиғи.

Шундай одамлар бор бўлсин

ЎЗГАЛАР БАХТИ УНИНГ ҚУВОНЧИ

Орамизда шундай одамлар борки, улар доимо безовта ҳолатда, дунёнинг ташвишлари билан яшайди. Зомин тумани Култепа қишлоғида истиқомат қилувчи Абдукарим ака Мамаёқубовни ана шундай юмушлар оғушида учратиш мумкин.

Абдукарим ака кўп йиллар ҳайдовчилик қилди. Лекин тақдир тақозоси билан касбини ўзгартиришга тўғри келди. Ҳамқишлоқлари қўйишмади. Аввалги мироб пенсияга чиққач, унинг номзодини кўрсатишди. Абдукарим ака азалдан камтарин, ўта одил ва тўғрисўз киши. Шунинг учун ҳам унинг мироблик қилишига қўшни Ҳайиткултепа, Ўрта, Ўрол, Сўфимозор қишлоқлари аҳолиси ҳам қаршилик қилмади.

Мазкур қишлоқларга ариқ суви қўшни Сирдарё вилояти Ховос туманига қарашли Хўжамишкан сув омборидан келади. Абдукарим ака ҳар бир қишлоққа, хонадонга навбат билан сув тақсимларди. Бунинг учун тунлар ширин уйқудан кечишга тўғри келган. Ариқдаги сувнинг ерга сингиб исроф бўлишининг олдини олиш мақсадида хўжалик раҳбарларининг ёрдами билан 16 километр масофага лоток-ариқлар ётқизишга муваффақ бўлди.

Президентимиз Фармони асосида қишлоқларни тоза ичимлик суви ва табиий газ билан тўла таъминлаш борасида ҳам Абдукарим Матёқубовнинг хизматлари катта. Шу мақсадда Хўжамишкан сув омборидан Тўқбой қишлоғи атрофида ҳовуз қилинди. Ана шу ҳовуздан қишлоқларга сув қувурлар ёрдамида тарқатилади. Бунинг учун лойиҳа ҳужжатлари тайёр. Табиий газ ҳам Ховос туманининг Ж.Усмонқулов номли хўжалигидан олиб келинади. Табиий газ келтириш учун лойиҳа ҳужжатларини тайёрлашга 100 минг сўм маблағ керак эди. Вақт тиғиз, маблағ эса сув билан ҳаводек зарур. Шундай вазиятда Абдукарим ака ўзининг шахсий деҳқон хўжалиги ҳисобидан кредит ажратишга жазм этди. Энди ҳамма гап тоза ичимлик суви келтириш учун икки километр, табиий газ олиб келиш учун 2,5 километр узунликдаги қувурни топишда қолди.

Тумандаги 26-автокорхона бозор иқтисоди шароитида қийинчиликка дуч келиб, ёқилғи бўлмаганлиги сабабли қишлоқлараро қатнайдиган автобус қатновини таъминлай олмаган бир вақтда бу вазиятдан чиқишнинг йўли топилди. А.Мамаёқубов ҳамқишлоқларидан бирига автокорхонадаги автобусни ижарага олиб беришни режалаштирди. Ижарага олинган автобус деярли узлуксиз туман марказига қатнаб туради. Абдукарим ака зиммасида яна бир масъулият бор. У салкам 500 хўжалиги бўлган қишлоқларга оқсоқол этиб сайланган. Турли урф-одатларни тартибга солиш ҳам унинг зиммасида. Лекин жамоатчилик юмушлари Абдукарим акани ҳеч қачон толиқтирган эмас.

А.СОДИҚОВ,
Жиззах.

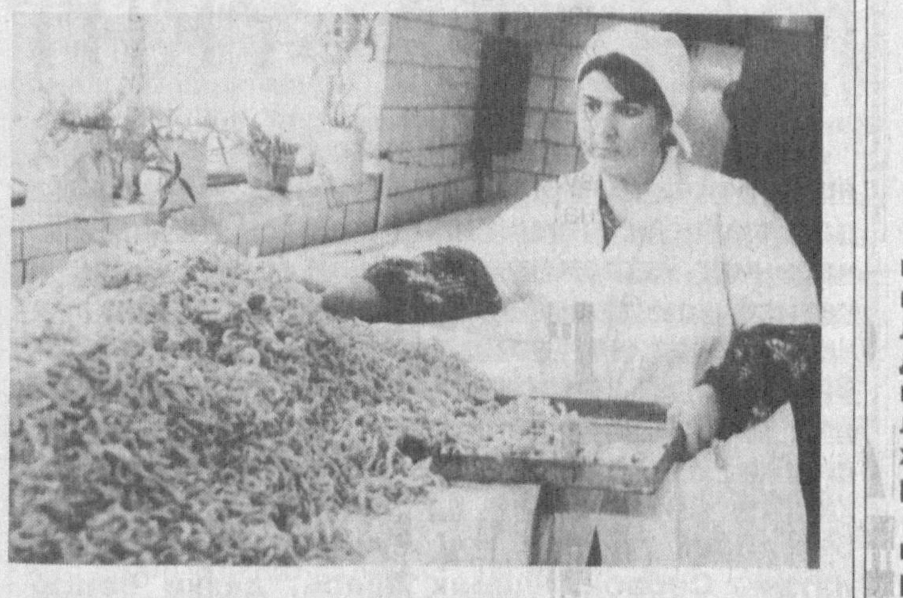

ХАЛҚОБОД НОНИ

Ажабланманг: Самарқанд нони ва яна аллақанча нонлар таърифини эшитганмиз, аммо бунисидан бехабар эканмизда деб. Яқин-яқингача биз ҳам шундай ҳаёлда эдик. Янгийўл шаҳридан ўтиб кетаётиб, бирровга кирганимиз йўл бўйидаги дўконда харидорларнинг ўзаро суҳбатлари диққатимизни тортди.

- Қўллари дард кўрмасин, еб тўймайсан киши. Бирам хуштаъм, бирам хушбўй.

- Бизникилар ҳам шунга ўрганишган. Уй нонига чиқариб юборсам ҳам, албатта бўрками, обими қўшиб келишади. Тўйимли, мазали дейишади.

- Нимасини айтасиз, болаларни алдаб бўлмайди - уларга маъқул тушдими, билингки, бу ерда бир гап бор...

Беихтиёр ўша «бир гап»га қизиқиб қолдик.

Олган маълумотларимиз:

Янгийўл «Матлуботсавдо» ҳиссадорлик жамиятига қарашли Одил Бекхўжаев номли нон корхонаси:

Қарийб 100 киши ишлайди, уларнинг 80 фоизи аёллар. Ўртача маош 4,5-5 минг сўм. Нон цехидан ташқари булочка-кондитер, макарон, музқаймоқ, салқин ичимликлар цехлари мавжуд.

Наврўз қирқ кун давом этади, дейишади. Дарҳақиқат, хонадонларда, маҳаллаларда ва идора-ташкилотларда бўлсангиз, эркакларнинг серзавқ гурунги-ю, сумалак қайнаётган дошқозон атрофида ўйин-кулгу қилаётган аёлларнинг куй-қўшиқларидан бахри-дилингиз очилади. Корхонадаги кўтаринки кайфиятга бир чеккаси яна шу байрам ҳам сабаб. Турли-туман кўкатлардан тайёрланган сомса-ю баҳор таомлари то ҳануз «олинг қуда-беринг қуда» бўлиб, нонушта-ю тушлик дастурхонларини безаётир.

- Тўғриси, ишхона иккинчи уйимиз бўлиб қолган, - дейди касабақўм раиси Матлуба Ахмедова. Торозунинг бир палласида оила фаровонлиги ва бир палласида корхона нуфузи - ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифати тургач, бошқача бўлиши мумкинми ахир! Меҳр-оқибат ҳам шунга яраша - иш ҳақи кўп, мукофоти хўп.

Чорак аср муқаддам у бу ерга ишчи бўлиб келган эди, бугун ишлаб чиқариш бошлиғи. Ўнлаб шогирдларнинг ардоқли устози. Матлуба опа каби меҳнатдан бахт топган ва обрў-эътибор қозонган ишчи-хизматчилар талай бу ерда: Анора Раҳматуллаева, Фотима Нурматова, Меҳри Ғофурова, Абдусалом Отажонов, Ҳабиба Мелибоева, Анвар Ортиқалиев, Иномжон Даминов...

Бизни бир нарса ҳайратга солди: суҳбатдошларимизнинг аксарияти ўн-ўн беш йилдан бери шу ерда меҳнат қилаётганликларини айтишди.

- Бизда иш қунимсизлиги деган гаплар йўқ. Негаки ишимиз ўзимизга ёқади,- дейишди улар. - Энг муҳими, маошларимизни вақтида олиб турибмиз. Таътилга чиқсак, яна бир ойлик маош миқдорида қўшимча тўлашади. Бундан ташқари...

Бозор иқтисодиёти турмуш тарзимизга ва бунинг натижаси ўлароқ онгимизга ҳам ўз таъсирини ўтказмоқда. Одамлар илгаригидан сахийроқ, айни пайтда пишиқроқ ҳам бўлиб қолдилар. Кимга ва нима учун бериш, кимдан ва нима учун олиш лозимлигини яхши билишади. Машҳур рўмонда таъкидланганидек, бу даргоҳдан ҳеч кимса норози кетмаслиги, бошқача қилиб айтганда, ҳар ким ўз меҳнатидан қаноат ҳосил қилиши керак.

Шу тариқа «бундан ташқари»нинг тагига етдик. Бу ерда ҳеч ким халтада унмиди, нонмиди ирғитиб девор ошиб юрмайди. Бунга эҳтиёж ҳам йўқ. Тўй-маъракаларнинг бир учини корхона кўтаришини кўпчилик ўз тажрибасида кўрган. Нонми, марҳамат, ҳар куни тушликка киши бошига иккитадан буханка тарқатилади. Хоҳласин сотсин, хоҳласин уйига олиб кетсин...

Суҳбат асноси корхона директори Ўлмас ака Машарипов бир гапни айтди:

- Энг аввало одамнинг кўзи тўқ бўлсин. Ишлаб чиқараётган маҳсулотларимизнинг харидоргирлиги, биз билан шартнома тузган дўконларнинг ҳеч биридан шикоят тушмаётганлигининг ўзиёқ меҳнатимизга берилган муносиб баҳодир. Бунинг сири битта: одамларимиз корхона шаъни ўзлари учун бугун ҳам, эртага ҳам кафолатли иш ўрни ва мунтазам иш ҳақи билан таъминлаш гарови эканлигини яхши билишади.

Халқобод нони. Илк эшитганимизда эришроқ туюлганди. Корхона фаолияти ва унинг аҳил жамоаси билан яқиндан танишганимиз сайин қалбимизни юксак туйғулар эгаллай борди. Нима қилибди: бозор, бу рақобат. Рақобат бор жойда эса парвозлар бўлиши табиий.

Зайниддин РИХСИЕВ.

* * *

Суратларда: Нон корхонаси цехларида

Х. МИРЗАКАРИМОВ олган сурат.

Биздан сўрабсиз

ҲУҚУҚИЙ МАСЛАҲАТХОНА

Саволларингизга ҳуқуқшунос Ҳ.Премқулов жавоб беради.

Савол: 1999 йил 12 феврал куни Ургут туман Мирзо Улуғбек номли жамоа хўжалиги аъзолари билан биргаликда йиғилиш ўтказиб, хўжалигимиздаги бешта мутахассисга иш давомида ўз шахсий енгил автомашиналаридан фойдаланганликлари учун хўжалик ҳисобидан беш литр бензин берилсин деб қарор чиқарилди.

Хўжалик касаба уюшма қўмитасининг жамоа шартномасига ҳам бу қарор киритилган.

Бизнинг бу қароримиз қонунга хилоф эмасми?

Р.Хўжаметов,
Самарқанд вилояти, Ургут тумани.

Жавоб: Амалдаги қонунчиликка биноан мустақил хўжалик юритувчи субъектларнинг мажбурий ва бошқа тўловлардан ортган соф даромадлари шу субъектнинг мулки ҳисобланади ва ўз ихтиёрича тасарруф этади. Демак, бу маблағнинг мулкдори шундай қарор қабул қилган бўлса, бу қонунчиликка зид эмас.

Савол: 1967 йилдан буён мусаввир бўлиб ишлаб келмоқдаман. Умумий иш стажим 1961 йилдан бошланган. Ҳозирги кунда саломатлигим ёмонлашуви сабабли касалхонада даволанмоқдаман. Шифокорлар ногиронлик пенсиясига чиқаришмоқчи. Шу ўринда мусаввирлар имтиёзли пенсияга чиқишлари мумкинми ёки йўқми. Иложи бўлса, бу ҳақда маълумот берсангиз.

П.Ўшметова, Хоразм вилояти, Гурлан тумани.

Жавоб: Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 2 майдаги 249 сонли қарори билан «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг қонунини рўёбга чиқариш учун зарур бўлган меъёрий ҳужжатлар тасдиқланган. Шу жумладан имтиёзли, яъни ёшидан қатъий назар умумий пенсия ёшидан ўн йил аввал, умумий пенсия ёшидан беш йил аввал пенсияга чиқиш ҳуқуқини берувчи корхона, ташкилот, муассаса ва касб-ҳунар лавозимлар рўйхати тасдиқланган. Мусаввирлик касби бу рўйхатда назарда тутилган эмас. Бугунги кунда саломатлигингиз яхши бўлмаса тиббиёт муассасаларининг хулосасига кўра, ногиронлик пенсиясига чиқишингиз мумкин.

Савол: Ҳар йили Наврўз байрами арафасида умумхалқ шанбалиги ўтказилади ва ўша кунлик иш ҳақи керакли ташкилот ва муассаса ҳисоб рақамига ўтказилади. Шу тариқа ходимнинг бир кунлик иш ҳақи ҳам чегириб қолинади. Менимча, «шанбалик» олти кунлик иш режимида ишлаётган ўқитувчининг ойлик маошига таъсир кўрсатмаслиги керак. Шундай эмасми? Шу ҳақда тушунтириш берсангиз?

А.Саломатов, Сурхондарё вилояти, Учқизил қўрғони.

Жавоб: Бу ўринда Сиз ҳақсиз. Ҳар қандай «шанбалик» ихтиёрий равишда, асосий иш вақтидан ташқари ҳолларда ўтказилиб, ходимнинг иш ҳақига таъсир кўрсатмаслиги керак. Лекин юқорида таъкидлаганимиздек, шанбалик ихтиёрий бўлганлиги учун, агар меҳнат жамоаси розилик билдирса, бир кунлик ёки икки кунлик иш ҳақлари маълум бир мақсадга йўналтирилган ташкилот, орган ёки шунга ўхшаш муассаса ҳисоб рақамига ўтказилиши мумкин. Шу тариқа бу маблағ бошқа кўринишда ҳам сарфланиши мумкин.

ФОТО АЙБНОМА

САЛОМАТЛИК МАРКАЗИ ҚАЧОН ИШГА ТУШАДИ?

Бундан етти йил илгари Шаҳрисабз пахта тозалаш очиқ ҳиссадорлик жамиятининг саломатлик маркази қурилиши бошланганда, барча қувонганди, боиси, унда ажойиб клуб, чўмилиш ҳавзаси ва бошқа даволаш мажмуалари бўлиши керак эди. Катта маблағ сарфланиб 75 фоиз иш бажарилганда бунёдкорлик ишлари тўхтаб қолди. Мана икки йилдирки, чала ҳолдаги саломатлик маркази шаҳар кўркини бузиб турибди. У қачон ишга тушади?

Бу савол барчани бирдай қизиқтирмоқда.

Ш. СУЛТОНОВ олган сурат.

Спорт ва жисмоний тарбиянинг оммавийлиги учун

МАЙДОНДА ҚИРҚ ЁШДАН ОШГАНЛАР

Ўзбекистон каттиқ котишмали ва ўтга чидамли металлар комбинати спорт мажмуи байрамона тус олган. Карнай ва дўмбиранинг жарангдор овозлари каттаю - ёшни даврага чорламокда. Бирин-кетин Тошкент вилояти шаҳарларидан касаба уюшма спорт жамоалари йиғилиша бошлади. Дарвоқе, бу кунги мусобақанинг ташкилотчиси Тошкент вилояти металлургия ва машинасозлик тармоклари саноати ходимлари касаба уюшмаси қўмитасидир. Шуниси қизикки, мусобақаларда ёши қиркдан ошган аёллар ва эркаклар майдонга тушдилар.

Дастлаб Бекобод металлургия комбинати ва Чирчиқ «Трансформатор» заводи аёллари куч синашишди. Юксак маҳоратини намойиш эта олган бекободликлар қўли баланд келди. Иккинчи бўлиб майдонга Олмалиқ кон-металлургия комбинати ҳамда Ўзбекистон қаттиқ қотишмали ва ўтга чидамли металлар комбинати аёллар жамоалари даврага чиқишди. Мусобақа муросасиз, қизғин курашлар билан бошланди. Кескин «жанг»да янада уюшқоқлик ва рада яхши натижаларга олиб келмоқда. Қирқ ёшдан ошганлар волейбол мусобақаси ана шу яхши ниятдаги ҳаракатларимизнинг биридир.

Биз суҳбат қурар эканмиз, спорт залидаги олқишлар янада кучаярди. Чунки ўртага энг кучлилар, ажойиб ўйинлари билан томошабинлар олқиш ва ҳурматига сазовор бўлган олмалиқлик ва бекободлик металлурглар тушишганди. Одатда финал ўйинлари энг мароқли ўтиши ҳеч кимга сир эмас. Бу гал ҳам шундай бўлди. Гоҳо узоқ вақт тўп ерга тушмасди, бу эса жамоаларнинг юқори маҳоратларидан дарак берарди. Кескин ва муросасиз мусобақа узоқ давом этди. Озгина устунлик билан Олмалиқ шаҳри вакиллари ғалабани қўлга киритдилар.

Аввал олтита аёллар жамоаси мусобақалашган бўлса, эркакларнинг етти командаси уни давом эттирдилар. Спорт залида ҳаваскорлар эмас, гўё спорт усталари жамоалари иштирок этаётгандек эди. Металлург ва машинасозлар жамоалари қатъият ва ирода билан ўйнар эканлар, ғалаба учун бор маҳорат ва имкониятларини сарфлардилар. Чирчиқдаги Ўзбекистон қаттиқ қотишмали ва ўтга чидамли металлар комбинати ҳамда «Трансформатор» ҳиссадорлик жамияти спортчилари ўртасидаги мусобақа тенг курашда ўтган бўлсада комбинат спортчиларига омад кулиб боқди. Олмалиқ кон-металлургия комбинати эркаклар жамоаси вакиллари бу турда ҳам дастлабки учрашувларданоқ пешқадамликни эгаллаб олдилар. Ҳар гал улар майдонни ғолиблик сурури билан якунладилар. Турнирда шоҳсупанинг энг юқори поғонасидан жой олдилар. Машинасозлик республика лицейи жамоаси ҳам ажойиб маҳорат намуналарини кўрсатиб иккинчи ўринни олишга муваффақ бўлди. Учинчи ўрин Ўзбекистон қаттиқ қотишмали ва ўтга чидамли металлар комбинати волейболчиларига насиб этди.

...комбинацион устунлик билан ўйнаган олмалиқликлар дастлабки ғалабани қўлга киритдилар. Улардан кейин майдонга тушган Бекобод металлургия комбинати ва Ўзбекистон кимё машинасозлиги корхонаси аёллари баҳси ҳам кескинлиги билан олдингисидан қолишмади. Гарчанд енгил атлетика, волейбол ва бошқа спорт турлари мусобақалари тенг курашда ўтган бўлса-да, томошабинларнинг бот-бот олқишларига сазовор бўлган бекободликлар ғалаба нашидасини сурдилар.

Мусобақаларни томоша қилар эканмиз, спортчиларнинг енгил ҳаракатлари, комбинацион ўйинлари кишини ҳайратга солади. Уларнинг орасида сал кам олтмишга кирганлар ҳам бор эди. Қизиқсиниб Тошкент вилояти металлургия ва машинасозлик тармоқлари саноати ходимлари касаба уюшмаси қўмитасининг раиси Бахтиёр Аҳмедовга саволлар билан мурожаат этамиз:

- Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши раёсатининг қарорига биноан Тошкент вилояти металлургия ва машинасозлик тармоқлари саноати ходимлари касаба уюшмаси жисмоний тарбия ва спорт вилоят кенгаши тузилган эди. Уни тузишдан мақсад спорт ва жисмоний тарбияни оммалаштириш, меҳнаткашларни соғломлаштиришдир. Қисқа вақтда катта ишлар қилинди. Бунда албатта Металлургия ва машинасозлик тармоқлари саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси бизга катта ёрдам берди. Ҳозир Чирчиқ, Олмалиқ, Бекобод шаҳарларида учта болалар-ўсмирлар спорт мактаблари фаолият кўрсатмоқда. Спорт мажмуаларимизда кўплаб разрядли спортчилар, спорт усталари тайёрланмоқда. Шу билан бир қаторда барча ишловчиларни жисмоний тарбия билан шуғулланишга тортиш юзасидан талай ишлар қилинмоқда. Бир қатор соғломлаштириш гуруҳлари бу борада яхши...

Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг аёллар ва эркаклар жамоалари мухлисларини шодон этиб биринчи ўринларни забт этдилар. Шу муносабат билан, яъни бу муваффақиятларнинг сирини билиш мақсадида комбинат касаба уюшма қўмитаси ходими Клара Сухоллясовага мурожаат этдик.

- Корхонада 16 хил спорт тўгараги, кўплаб соғломлаштириш гуруҳлари бор,-дейди у,- бир йилда юз элликка яқин спорт тадбирлари ўтказилди ва унда ўн бир мингдан зиёд киши иштирок этди. Бу йил комбинатимиз бўйича аёллар спартакиадасини ўтказдик. Мақсадимиз ҳар бир ишловчининг жисмоний тарбия билан шуғулланишини таъминлаш ва юрт бойлиги бўлган халқ соғлиғини муҳофаза қилишдир. Муваффақиятимизнинг асосий калити шу деб биламан.

Ҳа, Тошкент вилояти металлургия ва машинасозлик тармоқлари саноати касаба уюшма қўмитасида спорт ва жисмоний тарбиянинг оммавийлиги йўлида ибратли тадбирлар амалга оширилмоқда.

Б.ПЎЛАТОВ.

Жаҳон чемпионлари

СПАССКИЙ

Мамажон МУҲИДДИНОВ.

1953 йилги Бухарестдаги халқаро турнирга турли мамлакатлардан кўпгина донгдор шахматчилар келдилар. Ўша кунларда газета саҳифаларида тез-тез машҳур гроссмейстерлар: В.Смислов, Т.Петросян, Л.Салбо, А.Толуш... портретларини кўриб туришарди. Фақат битта иштирокчини ҳеч ким пайқамади.

Дарҳақиқат, ўн беш ёшли мактаб ўқувчиси Борис Спасский (1937 йилнинг 30 январида Ленинградда туғилган) ҳақида нимани ҳам ёза олардилар, на номи бор, на унвони бор. Бор-йўғи мастерликка номзод. Бунақалар юзлаб. Бинобарин, ҳаракатлари охиста, хушбичим, малларанг сочли ўспиринга қараб кўплар: «Демак шунинг бошида чақилса керак» деб ўйларди...

Лекин ногоҳ биринчи турдаёқ сенсация! Кимсан шахмат тожига талабгор Смислов Спасский билан бўлган учрашувда таслим ишорасини қилади. Тасодифми? Шахматда ҳамма нарса ҳам бўлиши мумкин-да! Яна бир нечта тур ўтади. Ёш шахматчи тажрибали рақибларининг ҳужумини мардонавор қайтаради, пешқадамлар сафидан чиқмай туради. Энг ёш иштирокчининг дадиллиги унга халқаро мастер унвонини (4-6-ўринларни баҳам кўради) келтиради. Турнирнинг тантанали ёпилишида Борис Спасскийга 16 та ёниб турган шам ўрнатилган торт тақдим қиладилар. У 16 ёшга тўлган эди. У жаҳондаги энг ёш халқаро мастер бўлди.

«Энг ёш». Бу икки сўз унинг фамилияси ёнида жуда кўп марталаб ишлатилган эди. 10 ёшида у мамлакатдаги энг ёш биринчи разрядли шахматчи, уч йил ўтгач, энг ёш мастерликка номзод, мана энди 16 ёшида...

Спасскийнинг омади бор экан. 9 яшарлигида мамлакатдаги энг яхши шахмат мактабига эга Ленинград ўқувчилар саройининг остонасидан ҳатлади.

Унинг дастлабки устози бўлган зукко педагог - В.Зак аллақандай ички, ўткир дид билан шогирдидаги ажиб истеъдодни пайқаб олди. Бола шахматга нисбатан зўр муҳаббатдан бўлак ҳали ҳеч нарса кўрсатмаган эди-да.

14 ёшли мактаб ўқувчисига мамлакат биринчилигининг чорак финалида жиддий синовдан ўтишга тўғри келди. Лекин энг катта тасодиф олдинда эди. Бир йил ўтгач, Борис Спасский катталар ўртасидаги Ленинград чемпионатида биророта ўйинни ҳам ютқизмай иккинчи ўринни эгаллади.

Бу мусобақа ва айниқса Бухарестдаги халқаро турнир ёш шахматчи ижодидаги айни бурилиш чўққилари бўлди. Тенгқурлари орасида ўйнаш билан тажрибали мастеру гроссмейстерларга қарши дона сурииш ўртасида катта фарқ бор. Ўша пайтларга келиб Спасский позицияни яхши тушунадиган, дурустгина тактикавий чигалликларнинг фарқига борадиган, ҳимоялана оладиган бўлиб қолган эди. Бироқ энди буларнинг ҳаммаси ҳам етарли эмасди.

У ҳужумкор шахматчи сифатида яхшигина қобилият эгаси бўлгани ҳолда, кўпинча позициявий йўлдан чиқишга ҳад қилолмасди. Спасский «юзма-юз жанг» қилишдан қўрқарди, деб бўлмайди, лекин уни рақибга тиқиштиришнинг ташаббускори бўлишига интилмасди.

Аста-секин бу маҳоратни эгаллаган Спасскийга янги муваффақиятлар эшик оча бошлади. 1955 йил ёш шахматчи учун айниқса баракали бўлди. Мамлакат биринчилигининг финалида у М.Ботвинник, Т.Петросянлар билан бир сафни эгаллаб, зоналараро турнирга йўлланма олади.

(Давоми бор)

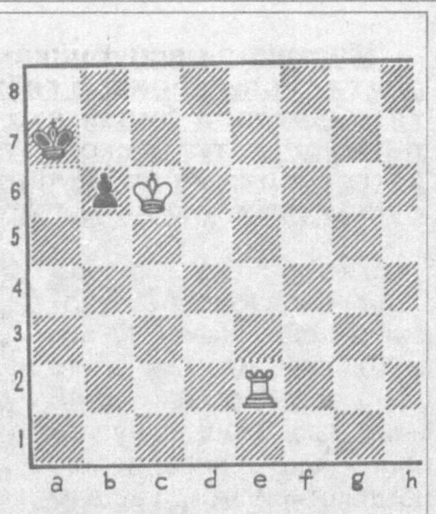

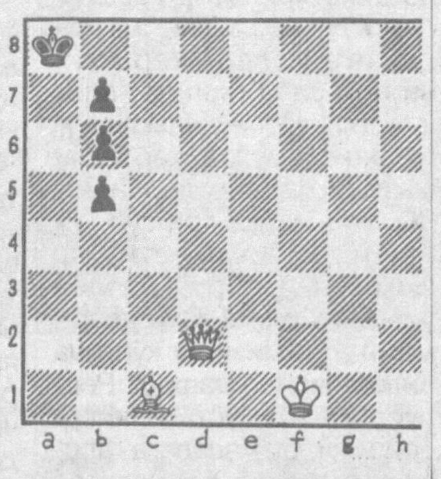

МАРОҚЛИ МАШҚЛАР
Иккала масалада ҳам оқлар бошлаб уч юришда мот қилади.

Ҳар тўғрида

ЭНГ УЗОҚДАГИ САЙЁРАЛАР

Энг узоқдаги учта катта сайёра: Уран,Нептун ва Плутон - телескоп ихтиро этилгандан кейин очилган. Бу сайёраларнинг номи ҳам,одатда,юнон-рим афсоналаридаги қаҳрамонлар номидан олинган.

Уран сайёраси 1871 йилда, ўша вақтда ҳаваскор астроном Вильям Гершель томонидан тасодифан топилган.Гершель бу сайёрани Англиянинг ўша даврдаги қироли Георг III шарафига «Георг машъали» деб номланган.

Уран номи доимий бўлиб қолгунча,унинг номи бир неча марта ўзгарган.Қадимги юнон афсоналарида,Уран-осмон худоси.

Нептун сайёрасини 1846 йилда немис астрономи Галле топган эди. Лаверрьет осмонда янги ҳали номаълум бўлган бу сайёранинг борлигини назарий асосда ҳисоблаб чиққан эди.

Нептунни қадимгилар - денгиз худоси деб ҳисоблашган.

Плутон сайёраси (юнонча номи Гадес,Анд) римликларнинг ер ости бойликлари худоси номи билан аталган. Плутон ерга нисбатан қуёшдан қирқ марта узок. Уни Америка астрономи Томбо 1930 йилда кашф этган эди.

Кишилар узоқ вақт Ерни коинотнинг маркази деб ўйлаганлар.Қуёш тизимидаги бошқа сайёралар оиласидан саналган Еримиз ҳолатини дастлаб поляк олими Коперник тушунтириб берди. У Ер ҳам бошқа сайёралар каби қуёш атрофида айланувчи сайёра эканини исботлади.

Ернинг лотинча номи - Теллус,юнонча номи-Ге.Зевснинг хотини маъбуда Гёни юнонлар худолар онаси деб аташган.

А.АЛИЕВ тайёрлади.

Ўзгалар манфаатини ўзиникидан устун қўйиб, одамларга сидқидилдан хизмат қиладиган кишилар ҳақида ёзиш мароқли. Арнасой тумани марказида яшовчи тадбиркор шифокор Орифжон Худойқулов ана шундай кишилардан бири.

У ўтган йили ўз шахсий маблағидан мўъжазгина бино қуриб, хусусий протез кичик корхонаси очганида, баъзилар «Фойда олишинг қийин-ов» дегандек гап қилишганди. Лекин Орифжон фақат фойда олиш учун ишламаётганини кўрсатмоқда. Негаки, биргина сўнгги тўрт ой ичида у бошлиқ корхона хизматчилари олти нафар қариялар ва тўрт нафар камтаъминланган оила аъзоларига текин тишлар қўйиб бердилар. Туманда ўтказилган хайрия тадбирлари учун 30 минг сўмдан зиёд пул сарфладилар.

Суратда: Ортопед шифокор Орифжон Худойқулов.

К.ЖЎРАҚУЛОВ олган сурат.

Гиёҳвандлик касофати

КЎЧАДА ТЕНТИРАГАН КИМ?

Одатдаги иш кунларининг бири. Кўпчилик яратувчилик меҳнати билан банд. Шу паллада Наманган шаҳрининг Равустон даҳаси кўчасининг ўртасидан бир киши гоҳ кўчанинг у четига, гоҳ бу четига ўтиб кетар, машиналар чийиллаганича тормоз беришар, баъзи асаби қайнаган ҳайдовчилар жаҳллари чиққанидан бошларини кабинадан чиқариб сўкинишарди. Йўлкадан бораётган бир оқсоқол ҳам ҳалиги «икки оёқли бешиктебрат»га ҳайрон бўлгандек тикилиб турди-да, бошини сараклатди. Сабаби, ёшроқ бўлса, дакки бериб тартибга чақириб қўймоқчи бўлганди. Лекин ўзича нималарнидир ғулдираб бораётган бу киши эса кўринишидан етмишни қоралаб қолган, соқол-мўйлаблари ўсиб кетганди. Оқсоқол отахон барибир ўзини тўхтата олмади.

-Оппоқ соқол билан кундузиям ичадими киши, - деди енгидан ушлаб. - Ахир, набираларингиздек кичик болакайлар ҳам масхара қилишяпти-ку сизни!

«Бешиктебтар» отахонга бир зум бақрайиб турди-да, тишсиз оғзини очиб тиржайгандек бўлди:

- Нимани ичибман? Мен ҳеч нарса ичганим йўқ! Ўзим шундоқ...

Дарҳақиқат, ундан ҳеч қанақа ҳид келмасди. Бечора балки бемордир, ўйлади отахон. Касаллик хуружидан лабларини тириштиргани менга жилмайгандек туюлгандир. Эҳтимол, кўмак керакдир?

- Тобингиз қочган бўлса, биронтасига илтимос қилайлик, уйингизга элтиб қўйишсин. - отахон ҳамон ёши ўтиб қолган «бешиктерат»га ёрдам бергиси келарди.

- Бу кишига нима қипти? - Шу пайтда ҳозир бўлган милиция ходими отахон ёнига келди.

- Тоби қочганга ўхшайди. Кўчада у ёқдан - бу ёққа ўтиб тебраниб келяпти-ю мастмикан, десам, оғзидан ҳеч нарсанинг ҳиди сезилмаяпти.

Милиция ходими жилмайгандек бўлди:

- Бу киши бошқача хилидан олганга ўхшайди. Текшириб кўрмасак бўлмайди.

Ва текшириб кўришди ҳам...

Милиция ходими адашмаган экан. Ёши етмишни қораласаям қариб қуюлмаган бу кимса Наманган шаҳар, Гулистон 2-берк кўчаси 1-уйда яшовчи Фозил Мансуров бўлиб чиқди. Кўп марта бўлганидек, у ўша куни ҳам «дунёга яна бир янгитдан келиб» мазза қилиб юрганида ҳасса тутган отахон билан милиция ходимига дуч келган экан. Фозил (унинг исми ёнига «ота» ёки «ака» сўзини қўшиб айтишга тил бормайди) холислар иштирокида чўнтаклари текшириб кўрилганда қоғоз бўлакчасига ўралган майдаланган ва ўткир ҳидли кукунлар топилди. Унинг гиёҳванд модда эканлиги ҳаммага маълум эди. Вилоят ички ишлар бошқармаси қошидаги лаборатория мутахассислари ҳам буни тасдиқлашди. Ўша куннинг ўзида Ф.Мансуров яшайдиган уй ҳам текширувдан ўтказилди. Ёстиқ тагидан алоҳида ўлчам билан ўраб қўйилган тўрт бўлак кучли таъсир кўрсатувчи марихуана моддаси топилди. Шунингдек, Ф.Мансуров вилоят наркология диспансери мутахассисларининг 1999 йил 4 феврал кунги хулосасига кўра ҳеч қаерда гиёҳвандлиги жиҳатидан ҳисобда турмаслиги, аслида заҳриқотил моддаларни мунтазам равишда истеъмол қилиб келганлигидан бу касаликка қарши даволанишга муҳтожлиги, аммо ўз хатти-ҳаракатини бошқаришга қодирлиги ўз ифодасини топди.

Маълум бўлишича, Ф.Мансуров узоқ йиллардан бери гиёҳвандлик билан шуғулланиб келган. Бунинг учун 1970 ва 1973 йилларда биринчисида 6 ойга, иккинчи сафар эса 4 йилга озодликдан маҳрум этилган. Букрини гўр тузатади, деганларидек, бу жазолар Фозилнинг эсини киритмади. Қамоқдан қайтиб келгач, тағин эски «ҳунарини» давом эттира берди. Сўнгги бор ёки уни охирги марта қамоққа судраб келган «иши»нинг бошланиши сил касалликлар диспансери ҳудудидан гиёҳванд ўсимлик баргларини териб олиб уйига келтириб тайёрлаш билан боғлиқ бўлди. Агар уни истеъмол қилиб турмасам касалланиб қоламан, ҳеч қанақа сотиш билан шуғулланмаганман», деб кўрсатма берган бўлса-да, лекин қоғозга алоҳида бўлакларга, маълум ўлчамларга ажратиб солинганлиги уни бошқа мақсадни, яъни сотиш билан ҳам шуғулланганлигини кўрсатиб турибди. Қолаверса, кийими чўнтакларининг турли жойларига бўлакларга ажратиб солинган 5800 сўм пул ҳам нималардандир далолат беради. Гиёҳвандлик билан мунтазам шуғулланиб келган Ф.Мансуров Наманган шаҳар суди ҳайъатининг йиғилишида етти йилга озодликдан маҳрум этилди. Лекин бу ерда битта савол туғилади: вилоят сил касалликлари диспансери раҳбарлари ўзларига тегишли ҳудудда гиёҳванд ўсимлигининг ўсиб етилгунича наҳотки бефарқ қараб туришган бўлса?

Тоҳирахон МЎЙИДДИНОВА,
Наманган шаҳар суди раисининг ўринбосари.
Обиджон ЖУМАНАЗАРОВ,
«Ишонч» мухбири.

БАРЧА ТУРДАГИ ШАХСИЙ АВТОМОБИЛ ТРАНСПОРТИ ВОСИТАЛАРИНИНГ ЭГАЛАРИ диққатига!

«Тошнефтмаҳсулот» корхонасининг Собир Раҳимов, Чилонзор ва Миробод туманларида жойлашган 18-,106-,121-,130- автомобилларга ёнилғи қуйиш шохобчаларида ДИЗЕЛ ёнилғиси чекланмаган миқдорда сотилмоқда.

Агарда сиз дизел ёнилғисига эҳтиёж сезсангиз

марҳамат!

Ёнилғини нақд пулга истаган пайт харид қилишингиз мумкин.

«Тошнефтмаҳсулот» корхонаси

«ТОШШАҲАРЙЎЛОВЧИТРАНС»

давлат уюшмаси шаҳар транспортида ишлаш учун кондукторларни ишга ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.

Ўртача ойлик иш ҳақи 8-10 минг сўмни ташкил этади.

Меҳнат стажига қараб 25дан 50 фоизгача устама ҳақ тўланади. Трамвай ва троллейбус кондукторлари 5 йил илгари нафақага чиқиш ҳамда 25 фоизли даромад солиғи тўлаш имтиёзига эга бўладилар.

Кондуктор бўлиб ишлаш истагини билдирганлар:

«Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмасига (Амир Темур 1-тор кўчаси, 6-уй, тел: 133-03-23, 34-84-19) ва Тошкент шаҳридаги автобус ва электр транспорти корхоналари ходимлар бўлимига мурожаат қилишлари мумкин.

«Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмаси.

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ МАХСУС ИШОНЧ

Бош муҳаррир:
Мирғиёс ҚАЮМОВ

ГАЗЕТА 1991 ЙИЛ 21 МАРТДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

Бош муҳаррир қабулхонаси-56-25-36
Бош муҳаррир ўринбосари-56-52-89
Масъул котиб - 56-52-78
БЎЛИМЛАР:
Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт-56-82-79.
Ахборот ва спорт-56-87-63. Маънавият ва маданият - 56-82-79. Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш - 56-85-43. Тижорат ва ҳуқуқ -56-85--66.
ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Жиззахда - 3-83-01. Наманганда - 6-22-10. Самарқандда - 35-64-24. Фарғонада - 24-58-43. Урганчда - 6-03-40. Қаршида- 5-19-11. Қумқўрғонда - 54-3-58.

Сотувда эркин нархда.
Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй.
Нашр кўрсаткичи; 133; 134

Газетага 1998 йил 11 июлда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 00005 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ

«Шарқ» нашриёт—матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

Босишга топшириш вақти — 21.00
Топширилди 22.00

Буюртма Г— 0289. Нусхаси — 18.090.

1 2 3 4 5 6